

tzbinfo
stavebnictví, úspory energií
technická zařízení budov

Internetový portál
www.tzb-info.cz

Obnovitelné zdroje energie

Ing. Bronislav Bechník, Ph.D.

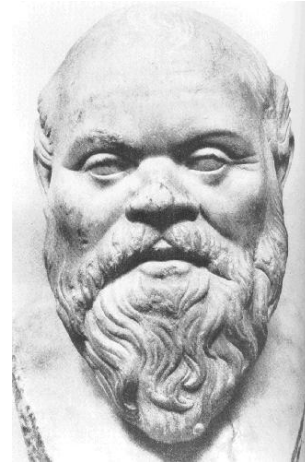
odborný garant oboru

Obnovitelná energie a úspory energie

energie.tzb-info.cz

ΕΝ ΟΙΔΑ ΟΤΙ ΟΥΔΕΝ ΟΙΔΑ

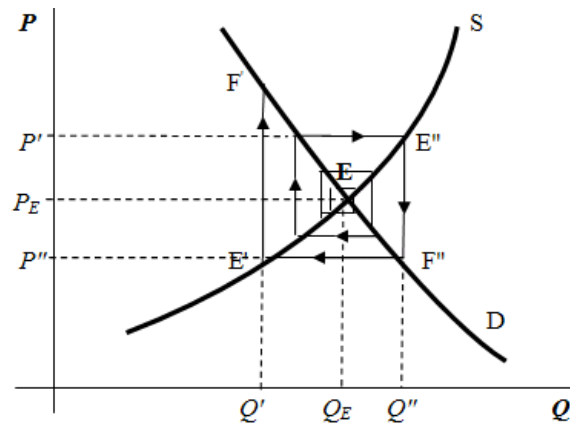
Σωκράτης

» Ekonomie nebo věda?

Ekonomické „zákony“

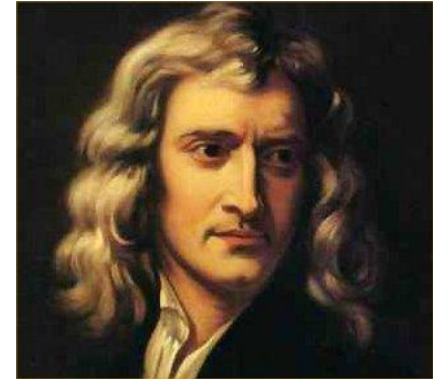
**„zákon“
nabídky a poptávky**

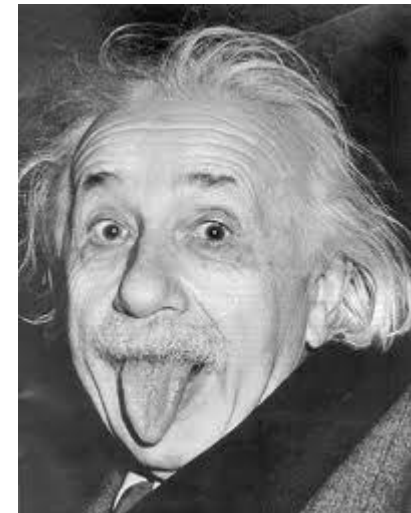
Lze ovlivnit reklamou

Fyzikální zákony

$$F = m \cdot a$$

$$E = m \cdot c^2$$

Platí vždy

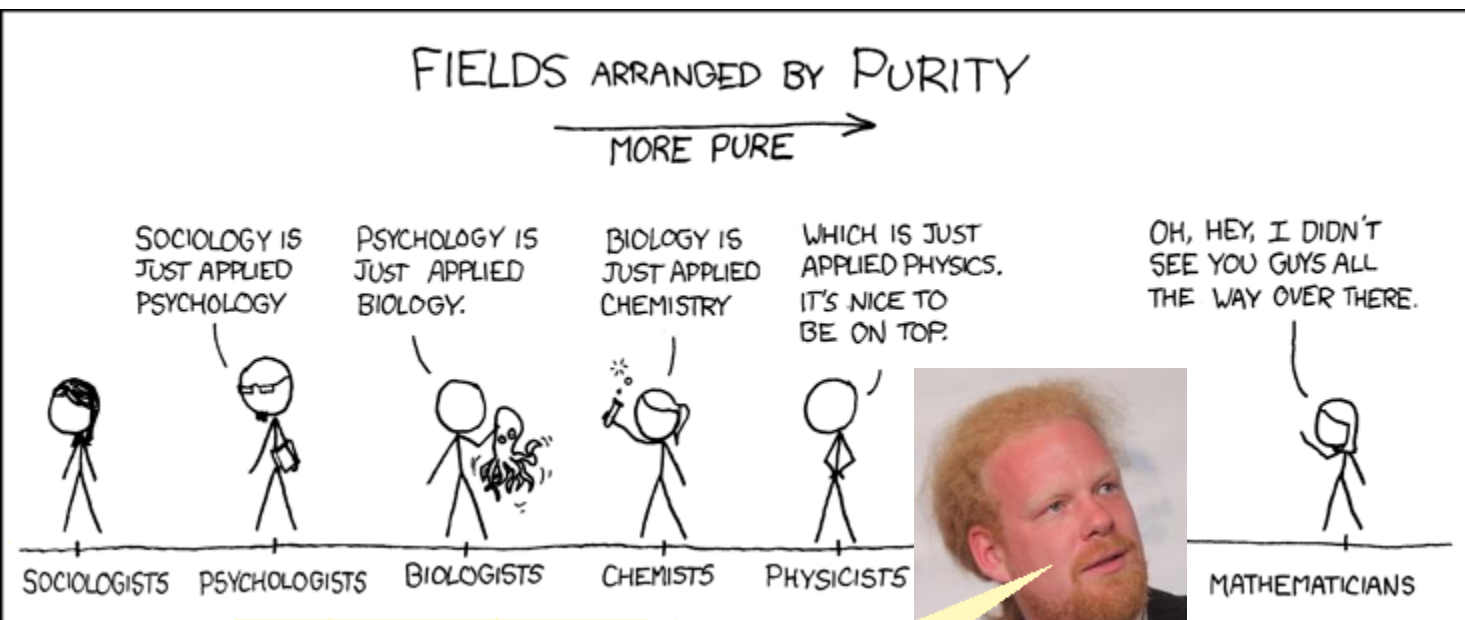
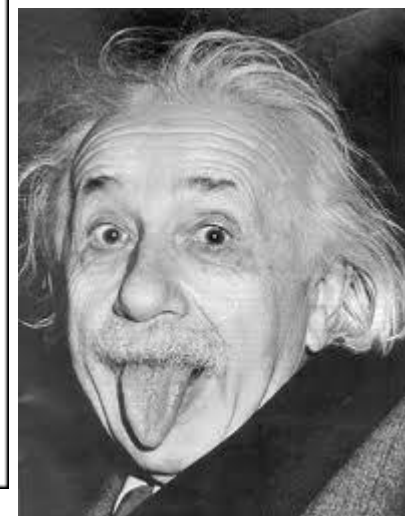
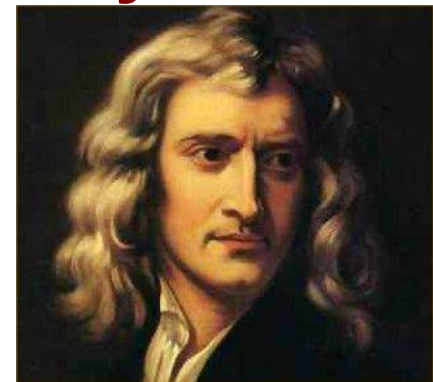
» Ekonomie nebo věda?

Ekonomické „zákony“

**„zákon“
nabídky a poptávky**

Fyzikální zákony

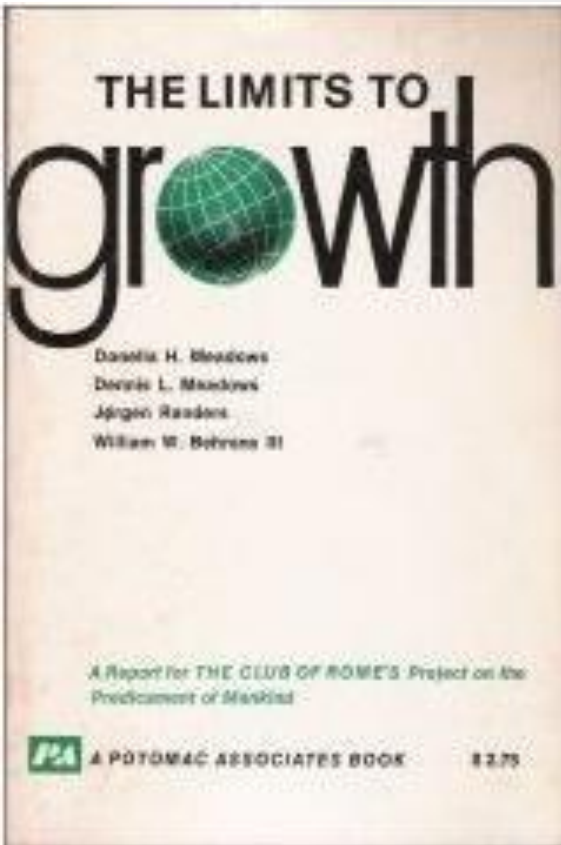
$$F = m \cdot a$$

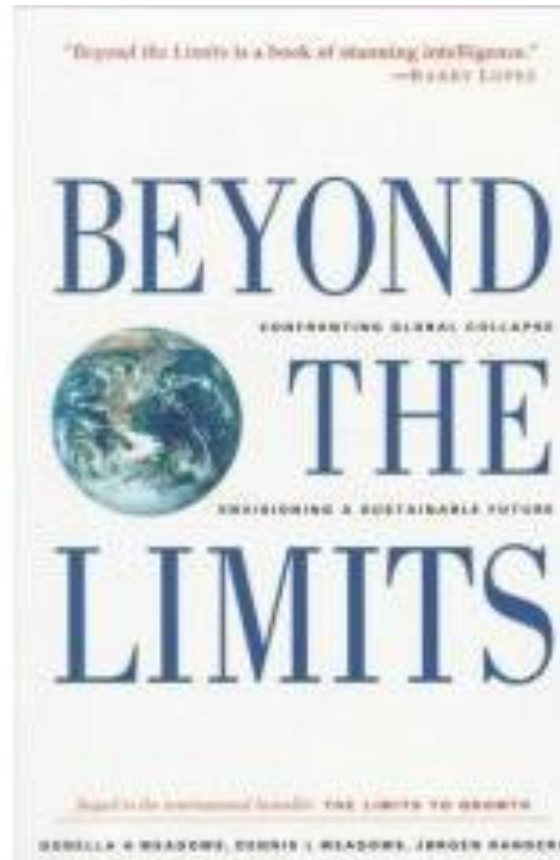
Ekonomika je v podstatě aplikovaná sociologie

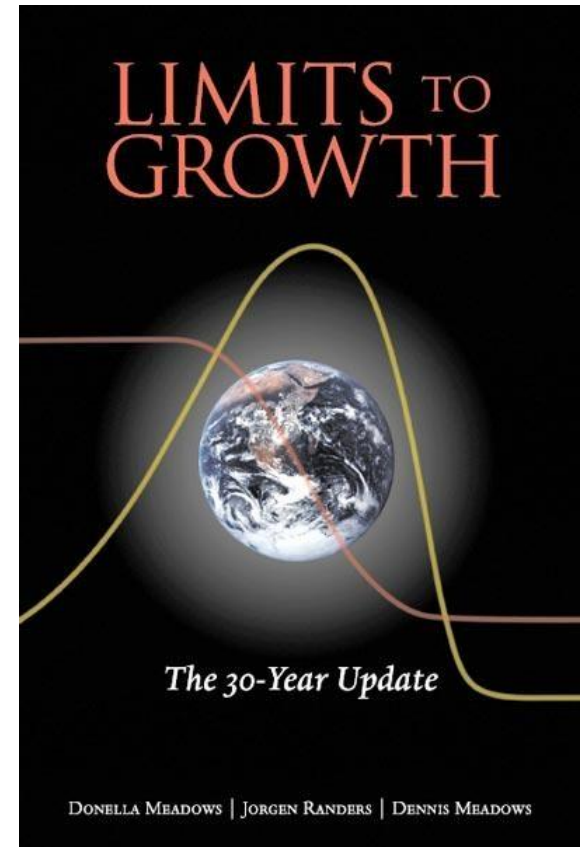
» Ekonomie nebo věda?

1972

1992

2002

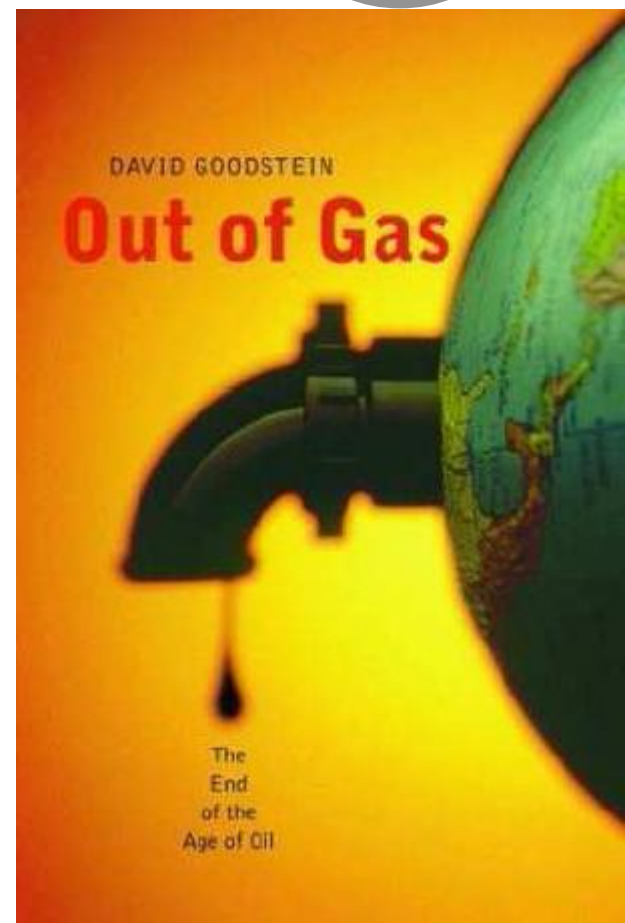
» Ekonomie nebo věda?

1972

2001

2002

2004

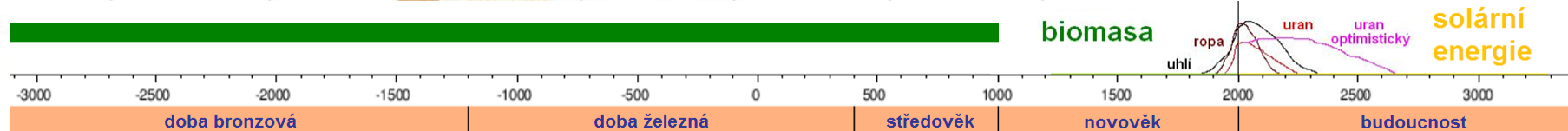
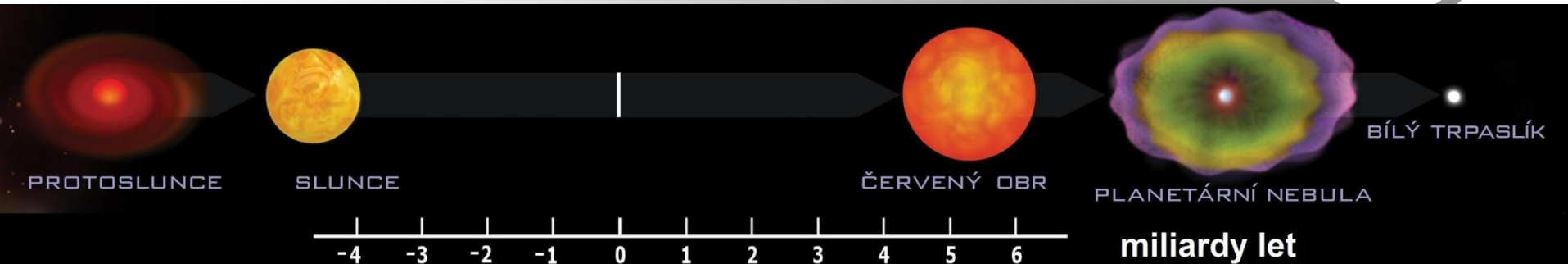

» Historie a perspektivy OZE

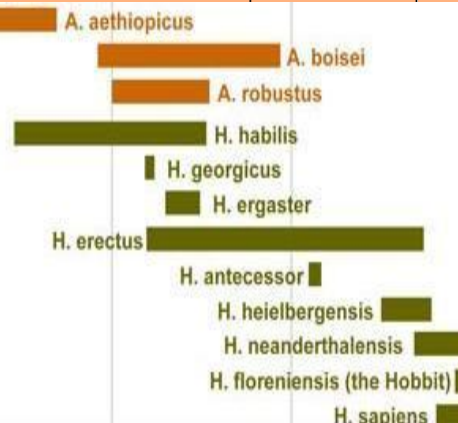
» Historie a perspektivy OZE

Vývoj lidského druhu

- významný pokrok
- předchůdci člověka
- hominidé

A: Australopithecus
H: Homo

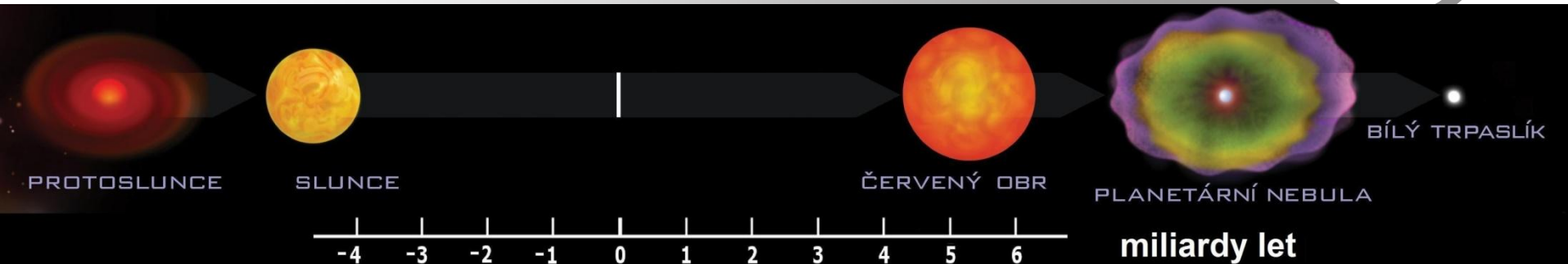

zařízení budov

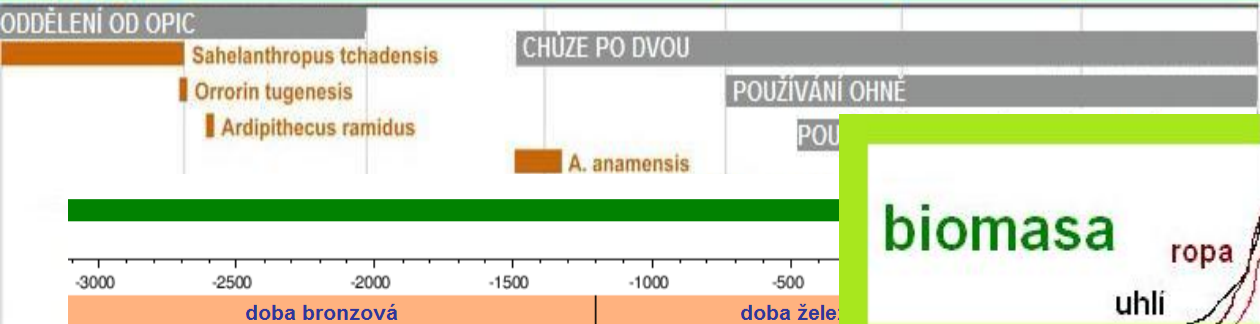

» Historie a perspektivy OZE

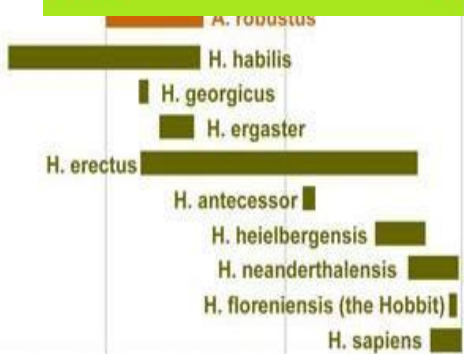

miliony let 6 5 4 3 2 1 0

Vývoj lidského druhu

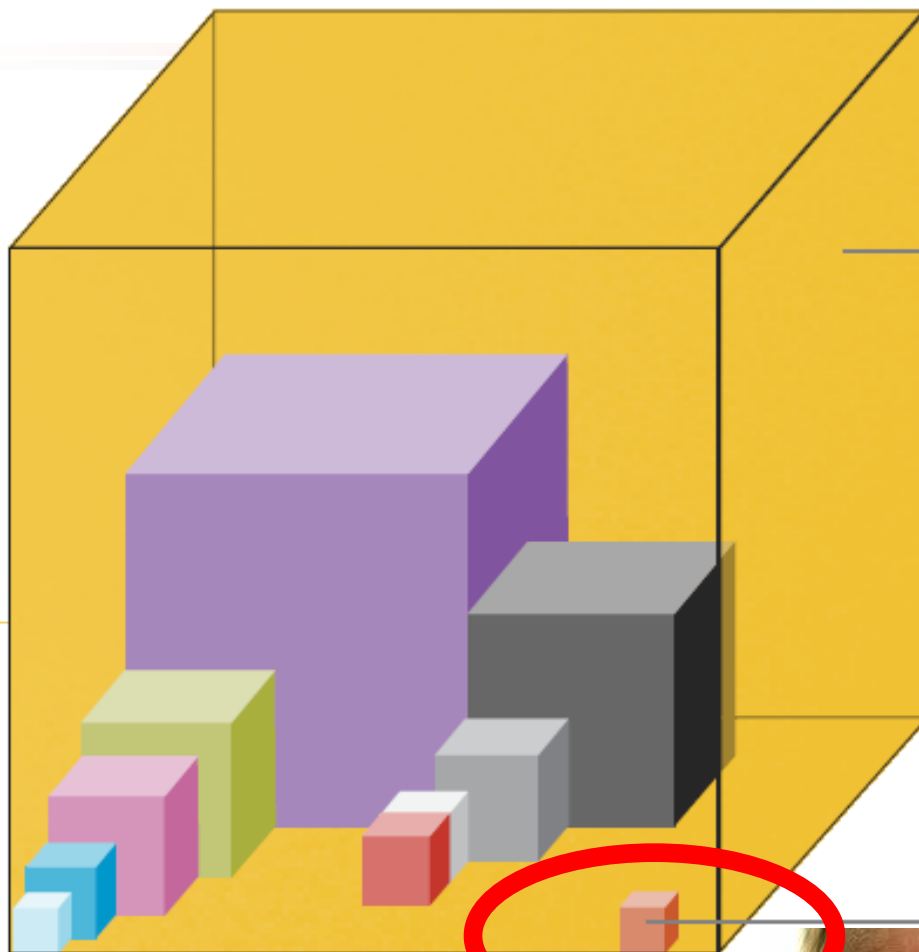
■ významný pokrok
 ■ předchůdci člověka
 ■ hominidé
 A: Australopithecus
 H: Homo

zařízení budov

» Potenciál OZE

Roční energie

Sluneční záření

■ Vítr

■ Biomasa

■ Geotermální

■ Vlny a teplo oceánů

■ Vodní toky

Těžitelné zásoby

■ Uhlí

■ Ropa

■ Zemní plyn

■ Uran

Roční spotřeba lidstva

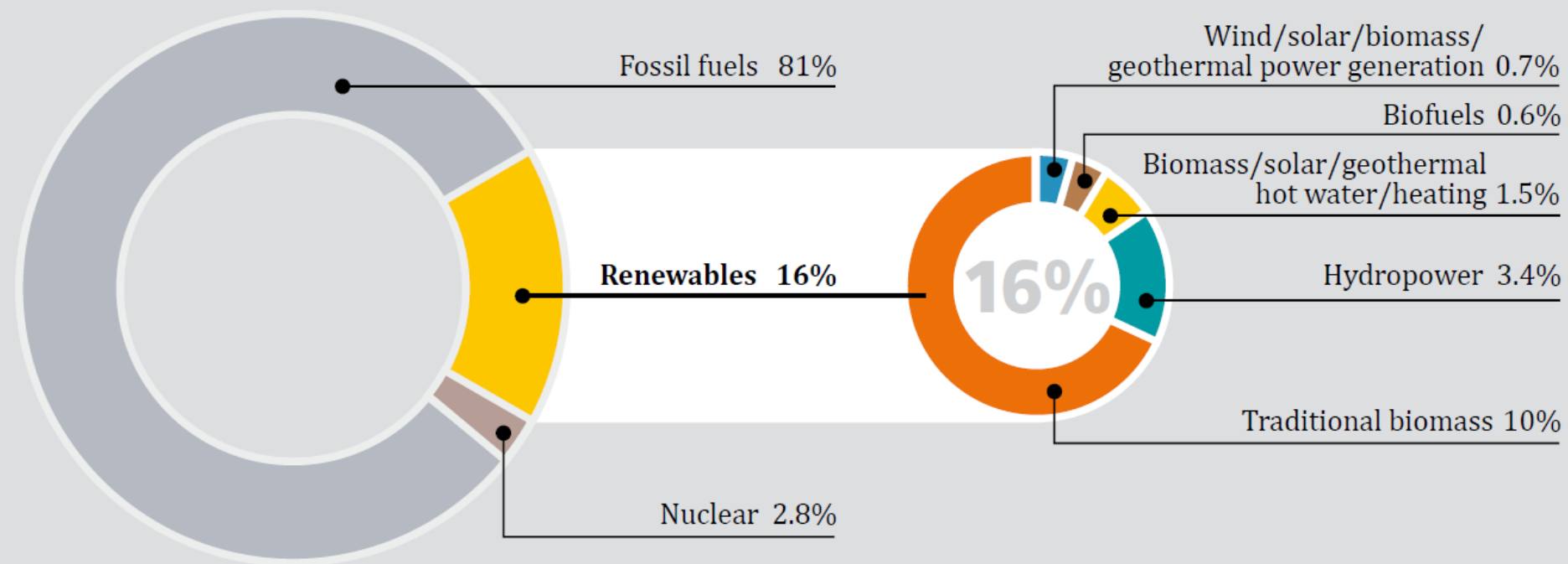

» Potenciál OZE

• Opravdu jsou omezené?

Renewable Energy Share of Global Final Energy Consumption, 2009

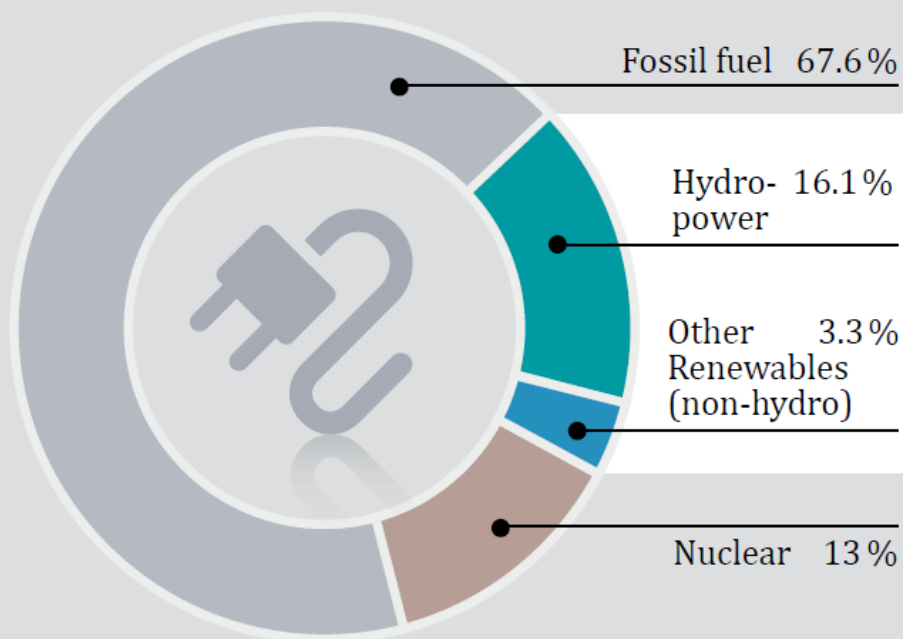

» Potenciál OZE

- Opravdu jsou omezené?

Renewable Energy Share of
Global Electricity Production, 2010

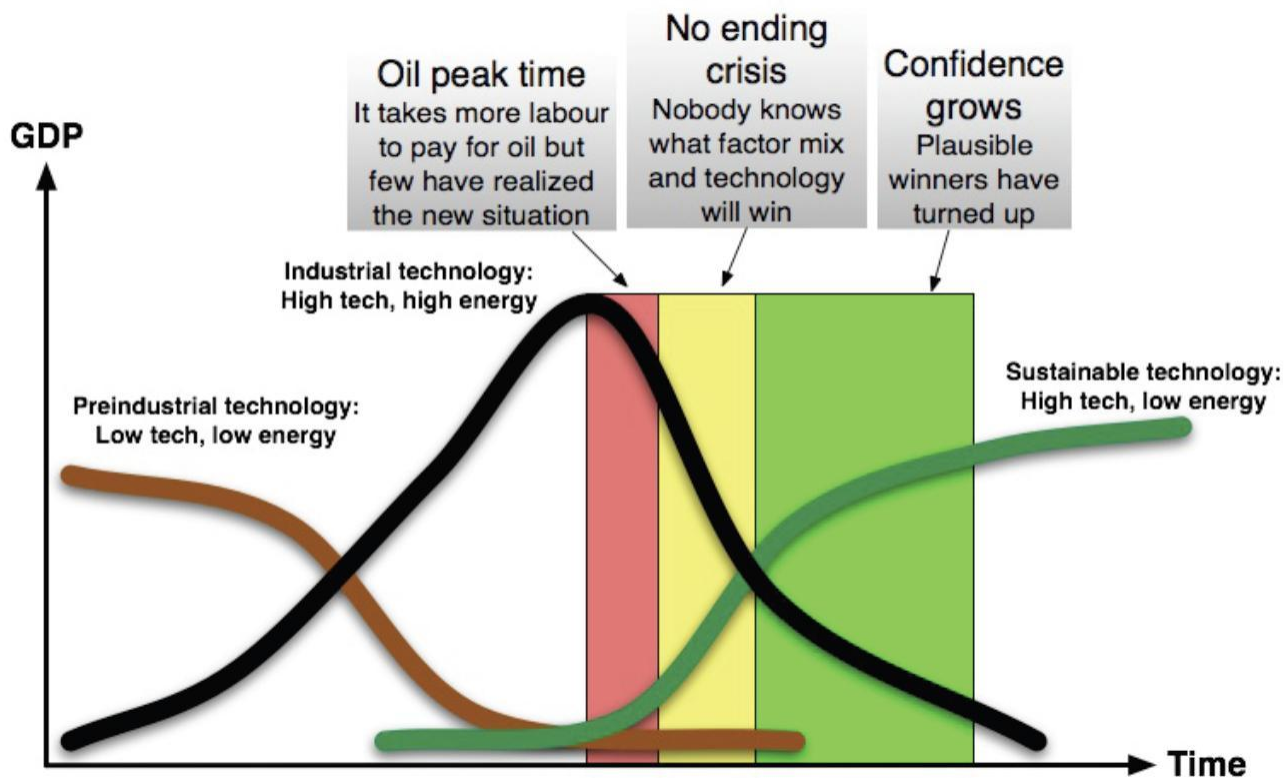
» Historie a perspektivy OZE

Budoucnost lze obtížně odhadovat

Ropa však bude pravděpodobně brzy nedostatková

IEA odhaduje pokles produkce 6,7 % ročně

Důsledek – růst cen

► Populace, spotřeba, zdroje

• Konvenční zdroje a jejich potenciál

Zdroj	Energie [GJ]	Životnost zásob
Uhlí	10^{14}	300 let
Ropa	$1.2 \cdot 10^{13}$	40 let
Zemní plyn	$1.4 \cdot 10^{13}$	50 let
Uran 235 („nové“ reaktory v Temelíně)	10^{13}	30 let
Uran 238 a thorium 232 (množivé reaktory)	10^{16}	30 000 let
Lithium(D+T fúzní reaktory)		
- v zemi	10^{16}	30 000 let
- v oceánech	10^{19}	30 mil. let
Vodík(D+D fúzní reaktory)	$\sim 10^{21}$	$\sim 10^{10}$ let
Celosvětová roční spotřeba	$3 \cdot 10^{11}$	

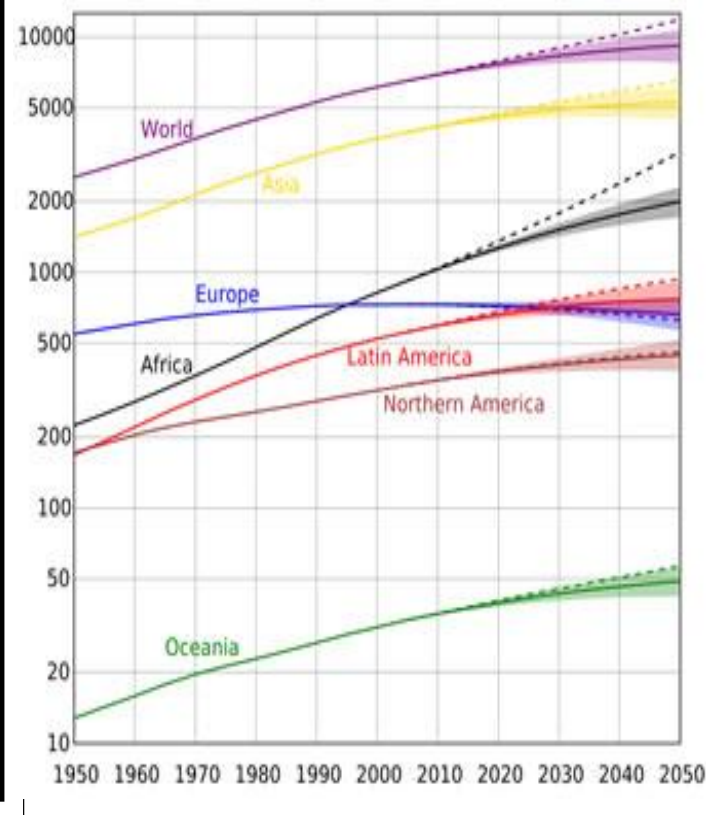

► Populace, spotřeba, zdroje

- **Růst populace**

World Population (est.) 10,000 BC - 2,000 AD

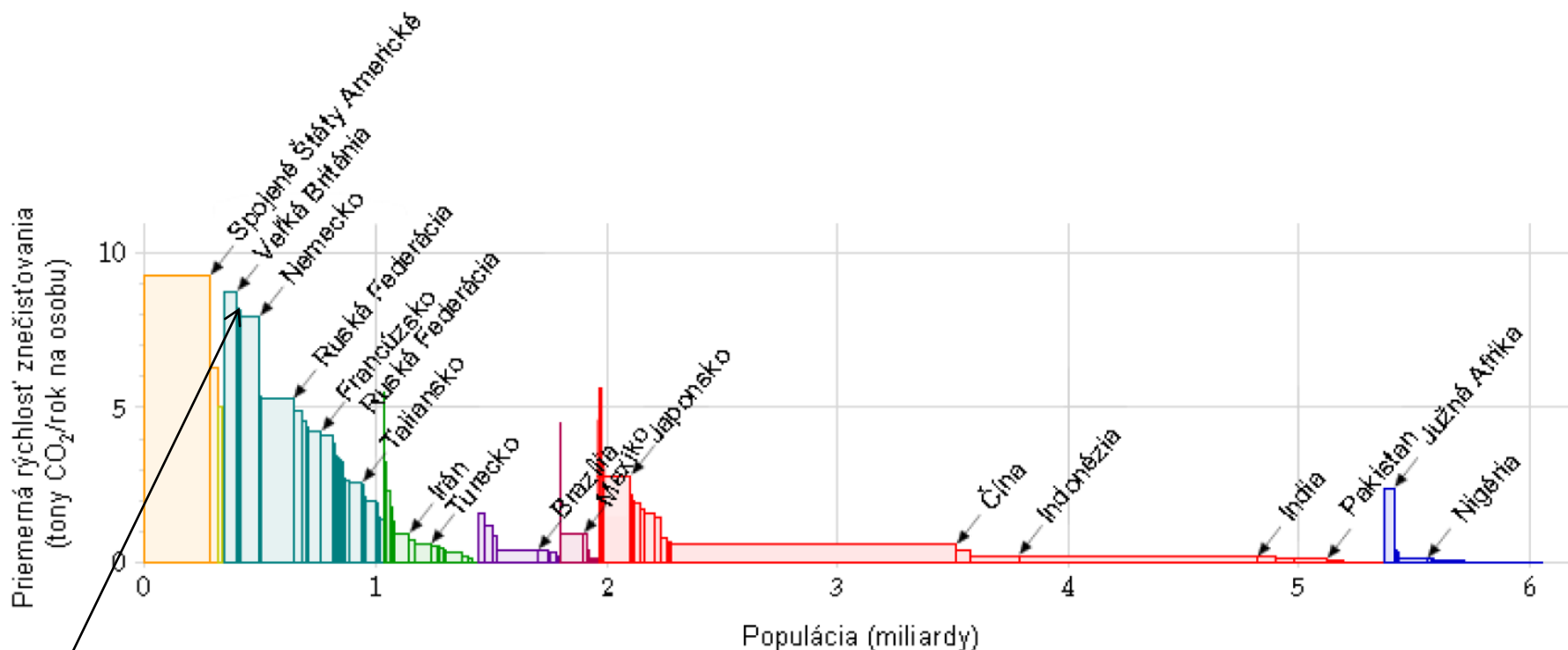
Extrapolace je hazardní operace

► Populace, spotřeba, zdroje

- a emisí CO₂

**Česká republika – bramborová medaile
(4. místo za Lucemburskem, USA a Velkou Británií)**

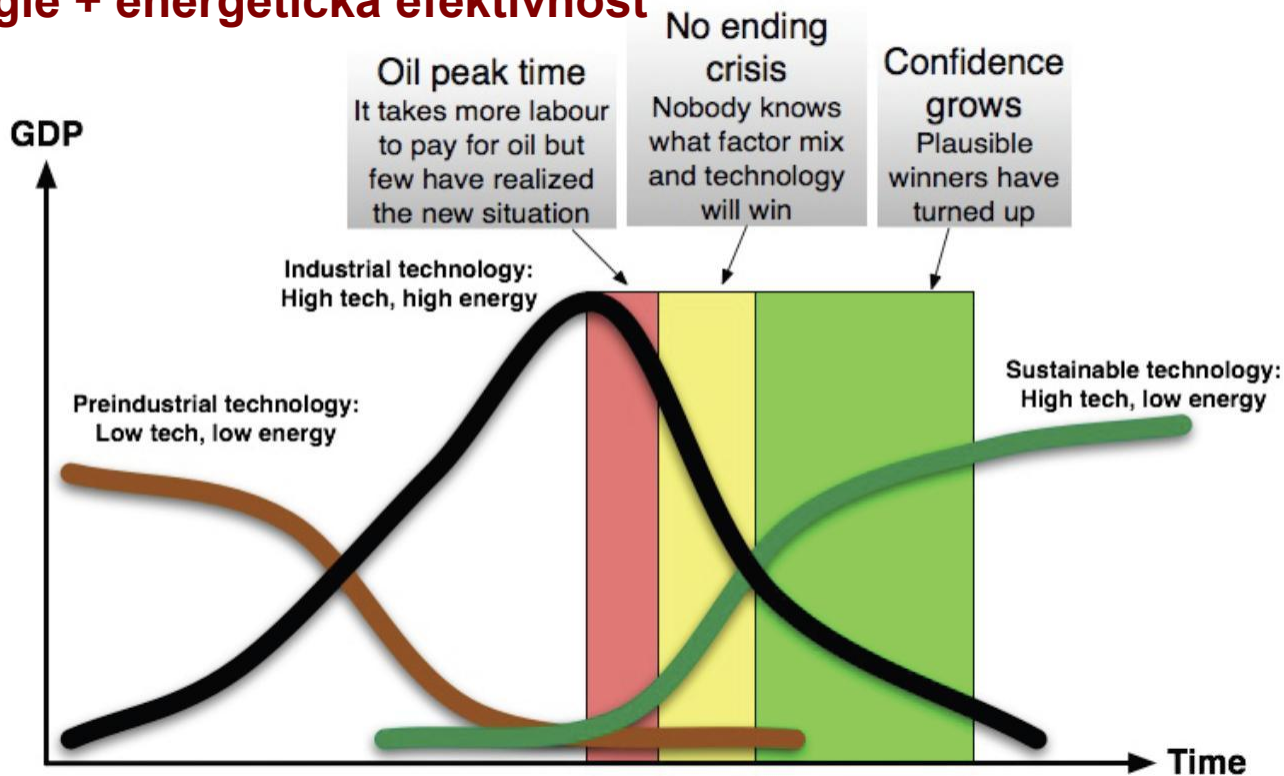
» Historie a perspektivy OZE

Tři velké energetické sázky:

Rychlé množivé reaktory s uzavřeným cyklem paliva

Jaderná fúze

Obnovitelné zdroje energie + energetická efektivnost

» Náklady a dotace

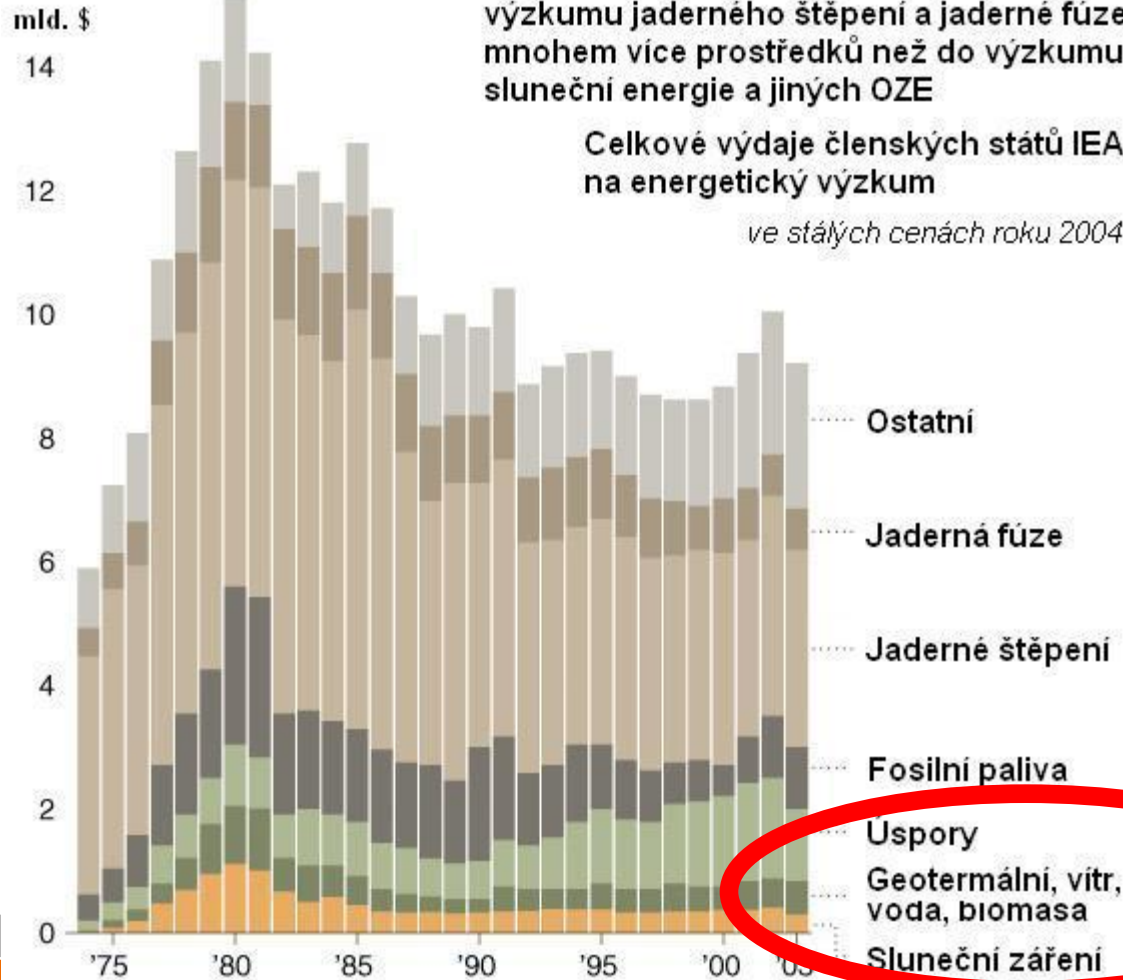

Energetický výzkum

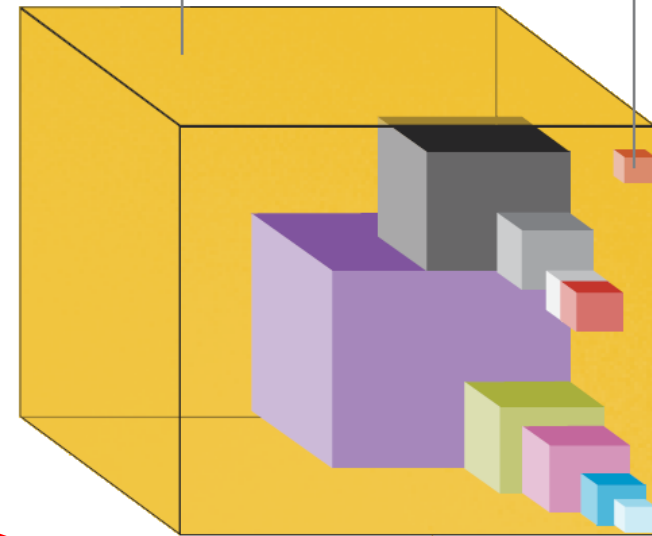
Členské státy IEA dlouhodobě investují do výzkumu jaderného štěpení a jaderné fúze mnohem více prostředků než do výzkumu sluneční energie a jiných OZE

Celkové výdaje členských států IEA na energetický výzkum

ve stálých cenách roku 2004

- Roční energie**
  - Sluneční záření
  - Vítr
  - Biomasa
  - Geotermální
  - Vlny a teplo oceánů
  - Vodní toky
- Těžitelné zásoby**
  - Uhlí
  - Ropa
  - Zemní plyn
  - Uran
- Roční spotřeba lidstva**

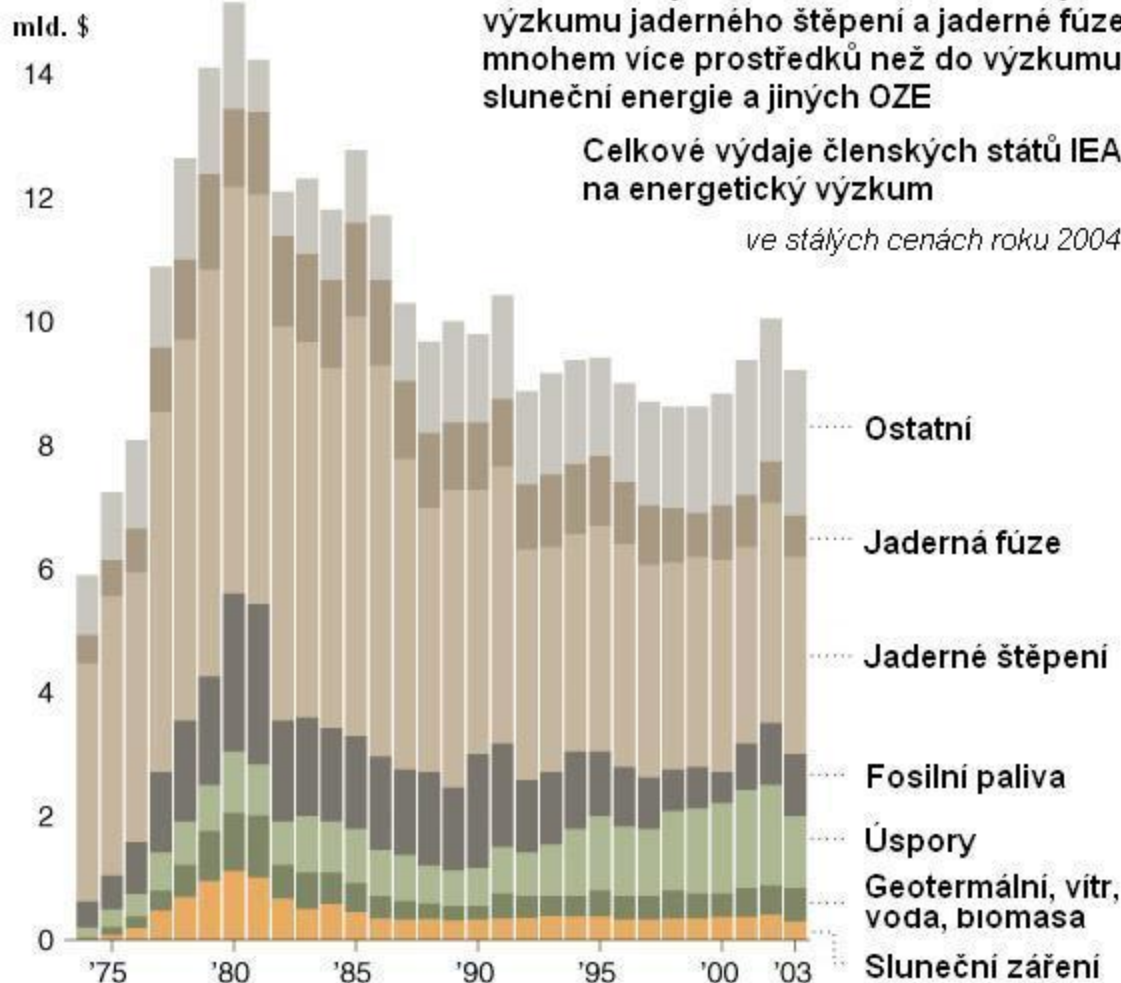
» Náklady a dotace

Energetický výzkum

Členské státy IEA dlouhodobě investují do výzkumu jaderného štěpení a jaderné fúze mnohem více prostředků než do výzkumu sluneční energie a jiných OZE

Celkové výdaje členských států IEA na energetický výzkum

ve stálých cenách roku 2004

„podpora OZE“:

Příklad GAČR:

- jaderná energetika
  - uran
- zpracování jader. odpadu
  - uran
- nejaderná energetika
  - uhlí
  - ropa
  - zemní plyn
  - OZE

» Synergie a konflikty

Konflikty

- **Biomasa obecně**
  - Potraviny
  - Krmiva
  - Suroviny
  - Palivo
- **Příklad: Sláma**
  - Podestýlka (následně výroba bioplynu)
  - Tepelná izolace („zachycení a uložení“ CO₂)
  - Palivo
  - Mulč
  - Substrát
  - ...

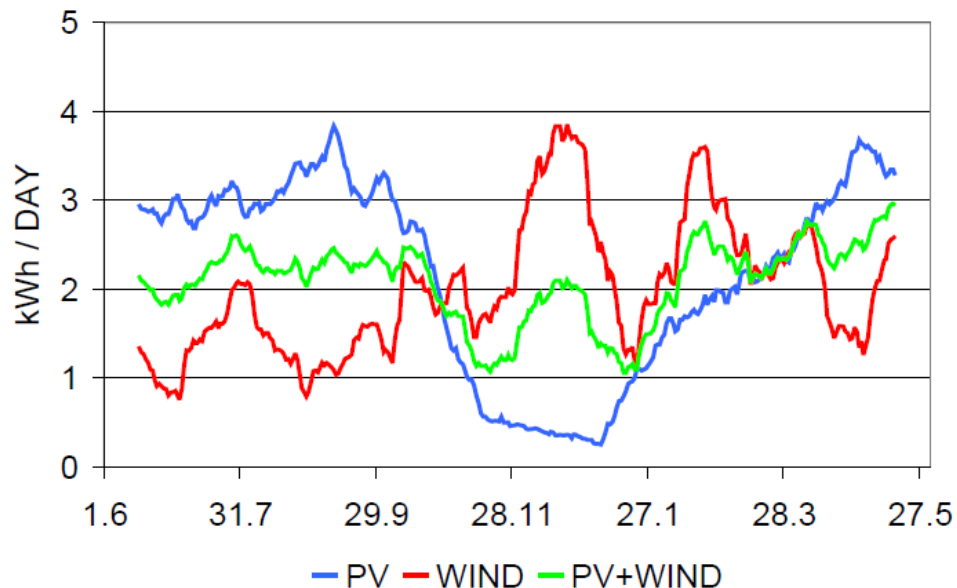

» Synergie a konflikty

Synergie

- **Příklad: obilí**
  - Hlavní produkt – potravina
  - Vedlejší produkt (sláma) – podestýlka, následně surovina pro výrobu bioplynu a následně hnojivo
- **Příklad: větrná elektrárna + fotovoltaický systém**

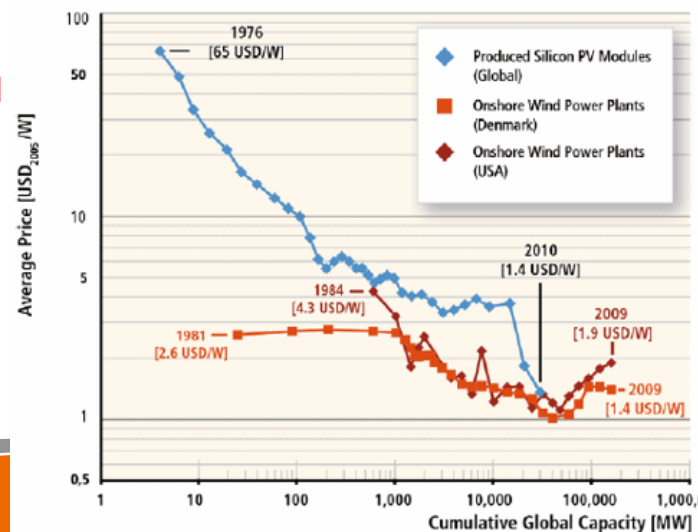
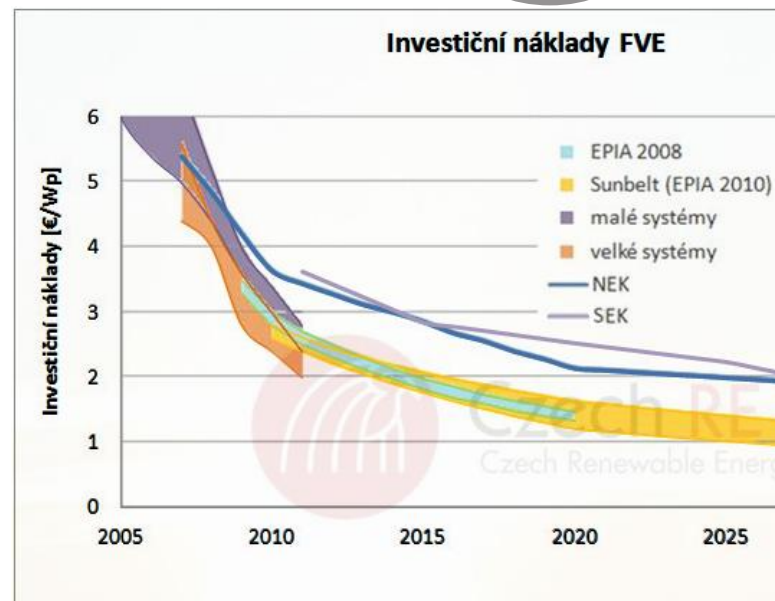

» Parita

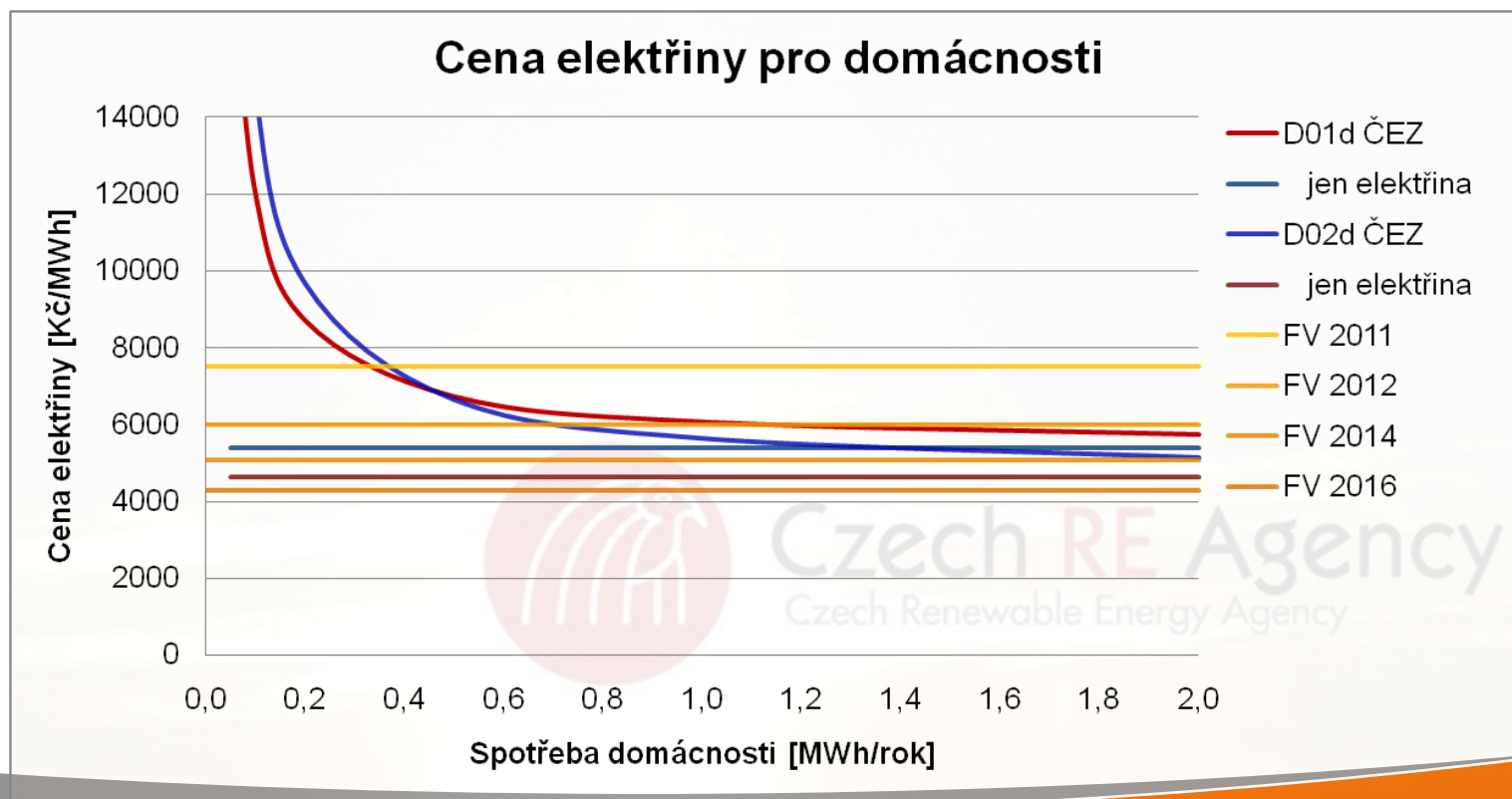
- kalkulačky
- parkovací automaty
- motorová paliva:
  - 6,16 Kč/kWh – výkupní cena elektřiny z FV
  - 5,00 Kč/kWh – výrobní náklady (AC)
  - >35 Kč/l – cena motorových paliv
  - <40 % - účinnost spalovacího motoru
  - >8,75 Kč/kWh – energie ze spalovacího motoru
  - ~80 % - účinnost alternátoru
  - >10,94 Kč/kWh – elektřina z alternátoru
(z elektrocentrály ještě více)

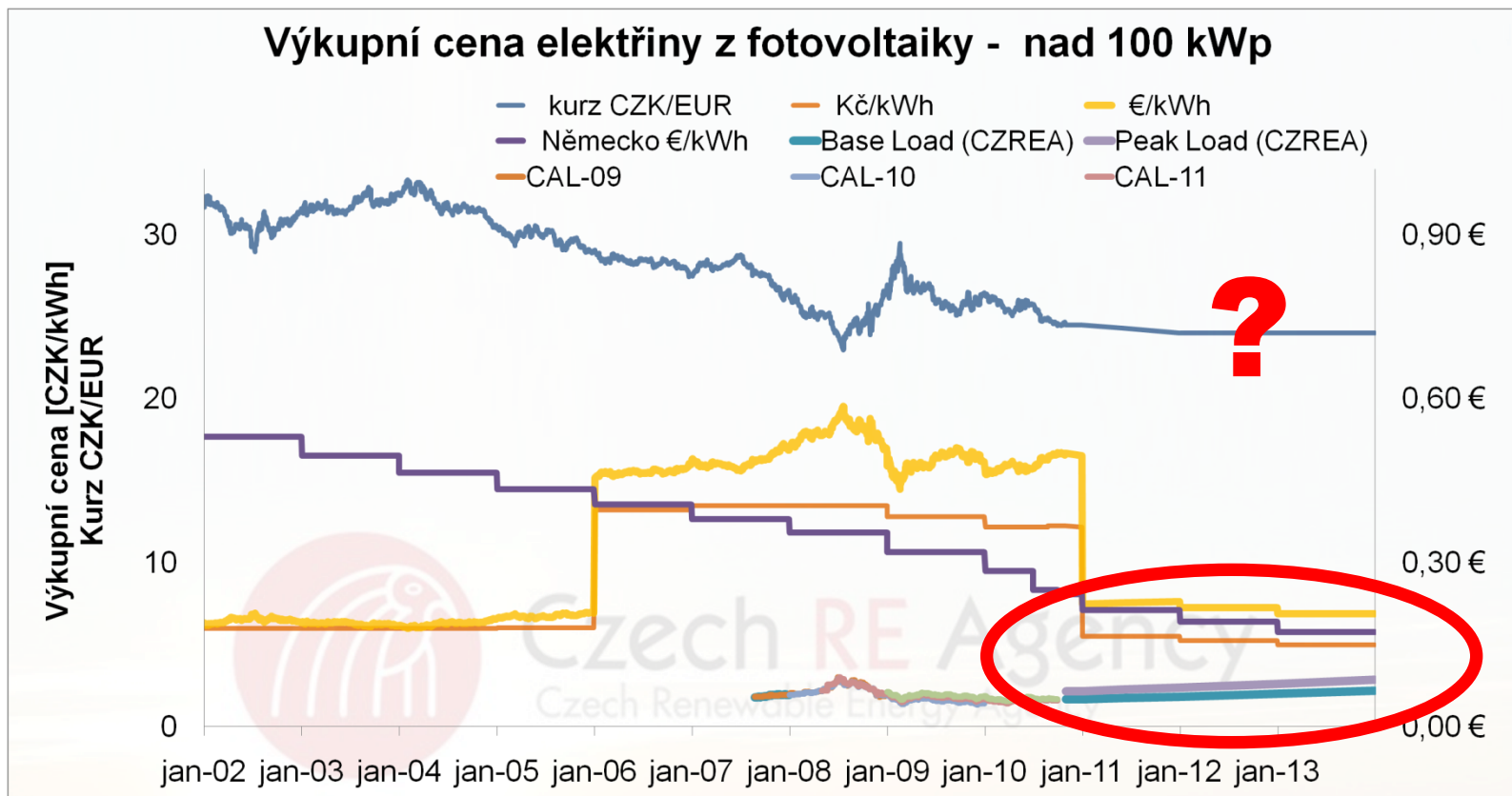

- **Elektřina pro domácnosti – na hranici parity**
  - **cena elektřiny roste**
  - **cena fotovoltaiky klesá**

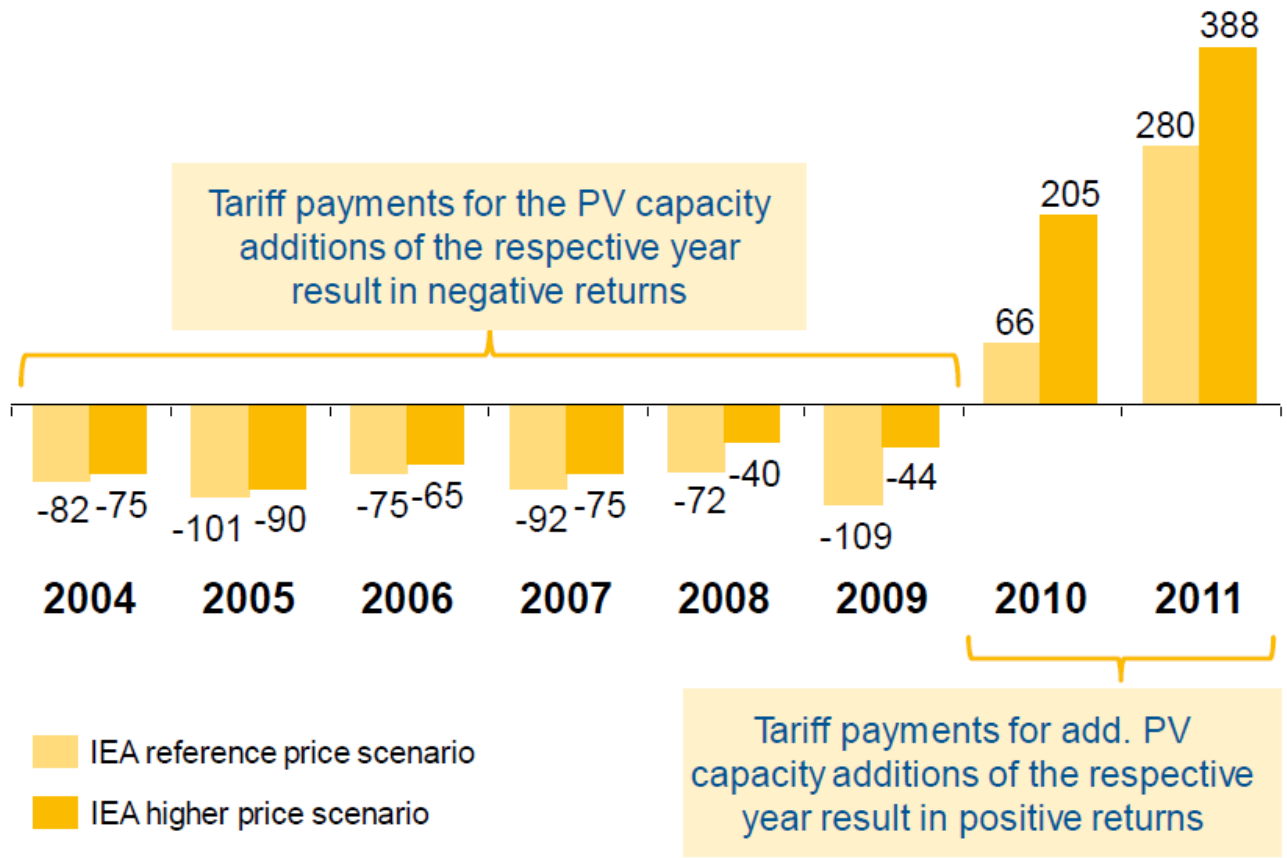
• Silová elektřina – za několik let

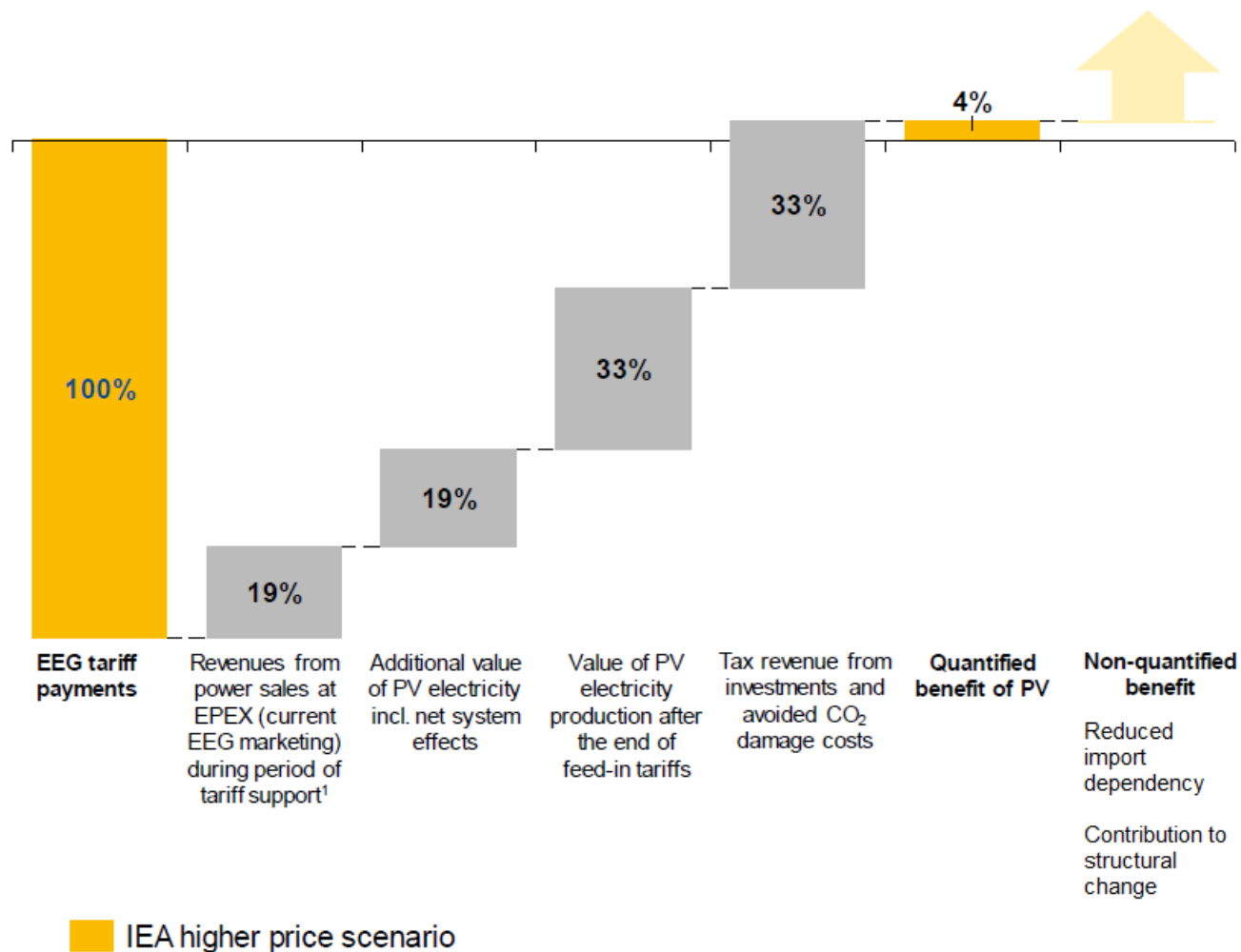
» Náklady a přínosy

Benefit of EEG tariff investment in photovoltaics in a specific year in EUR m (annuity)

» Náklady a přínosy

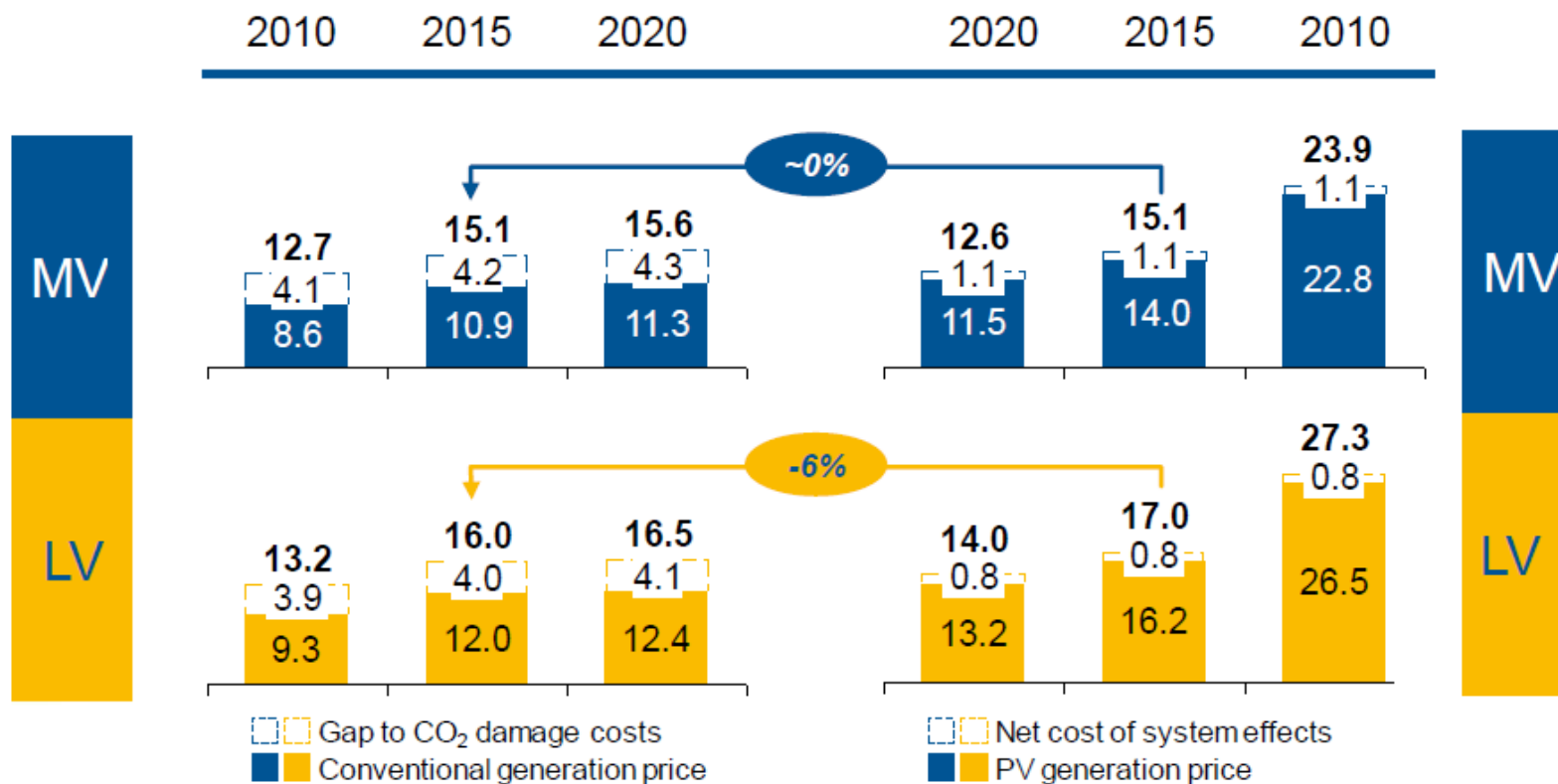

» Náklady a přínosy

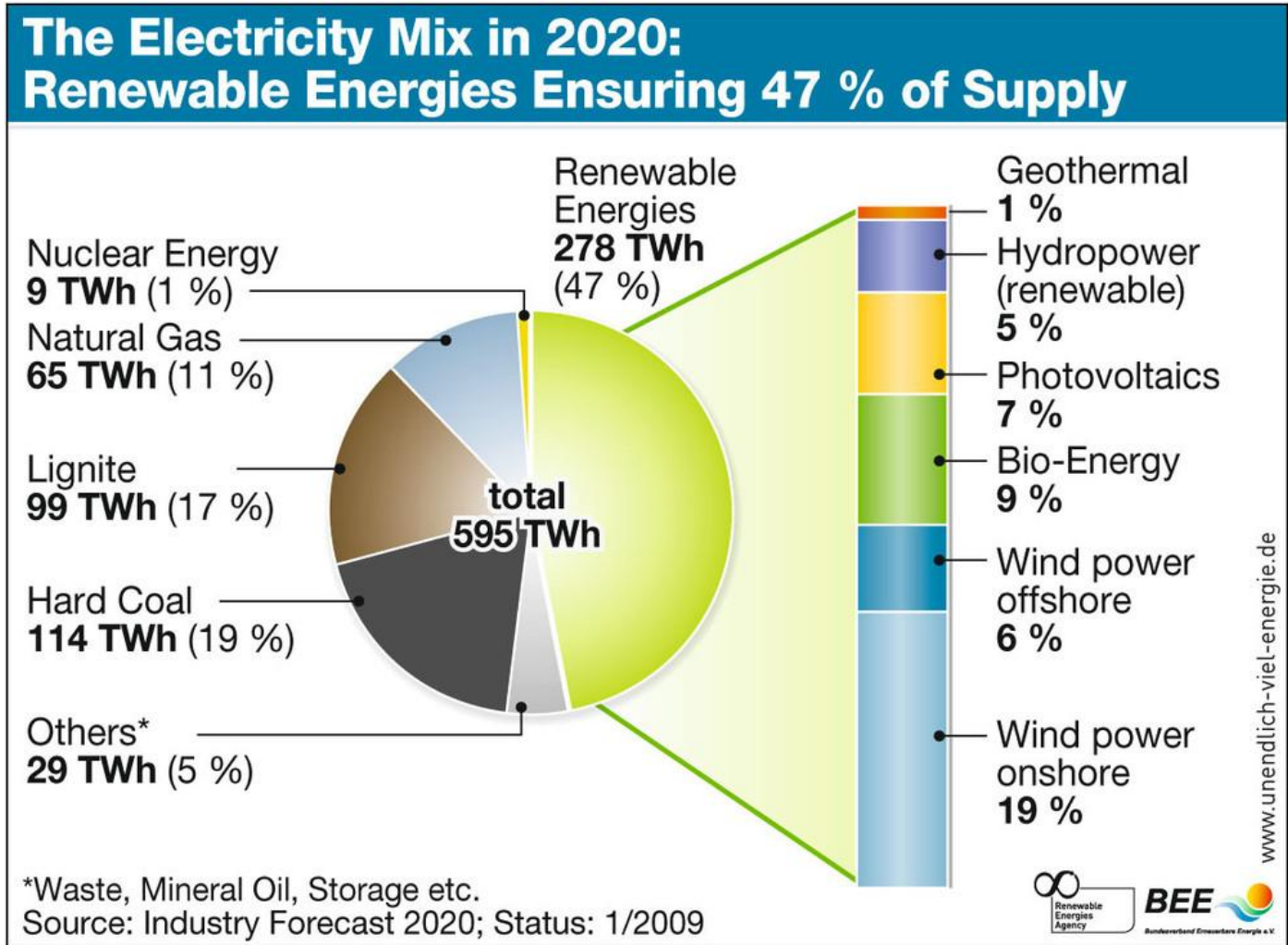
Conventional generation prices plus CO₂ avoidance costs¹

PV generation prices² plus net cost of system effects³

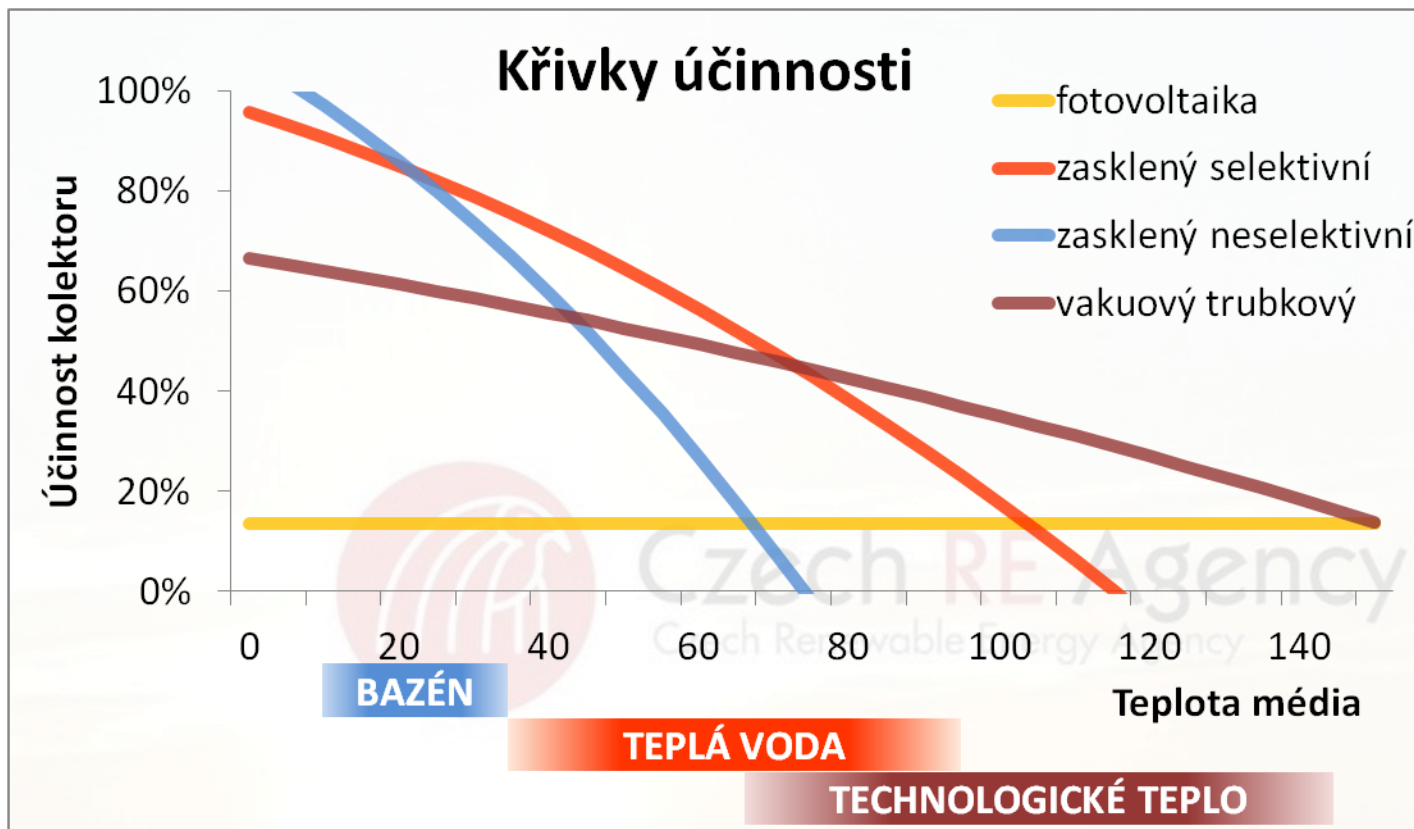

» Náklady a přínosy

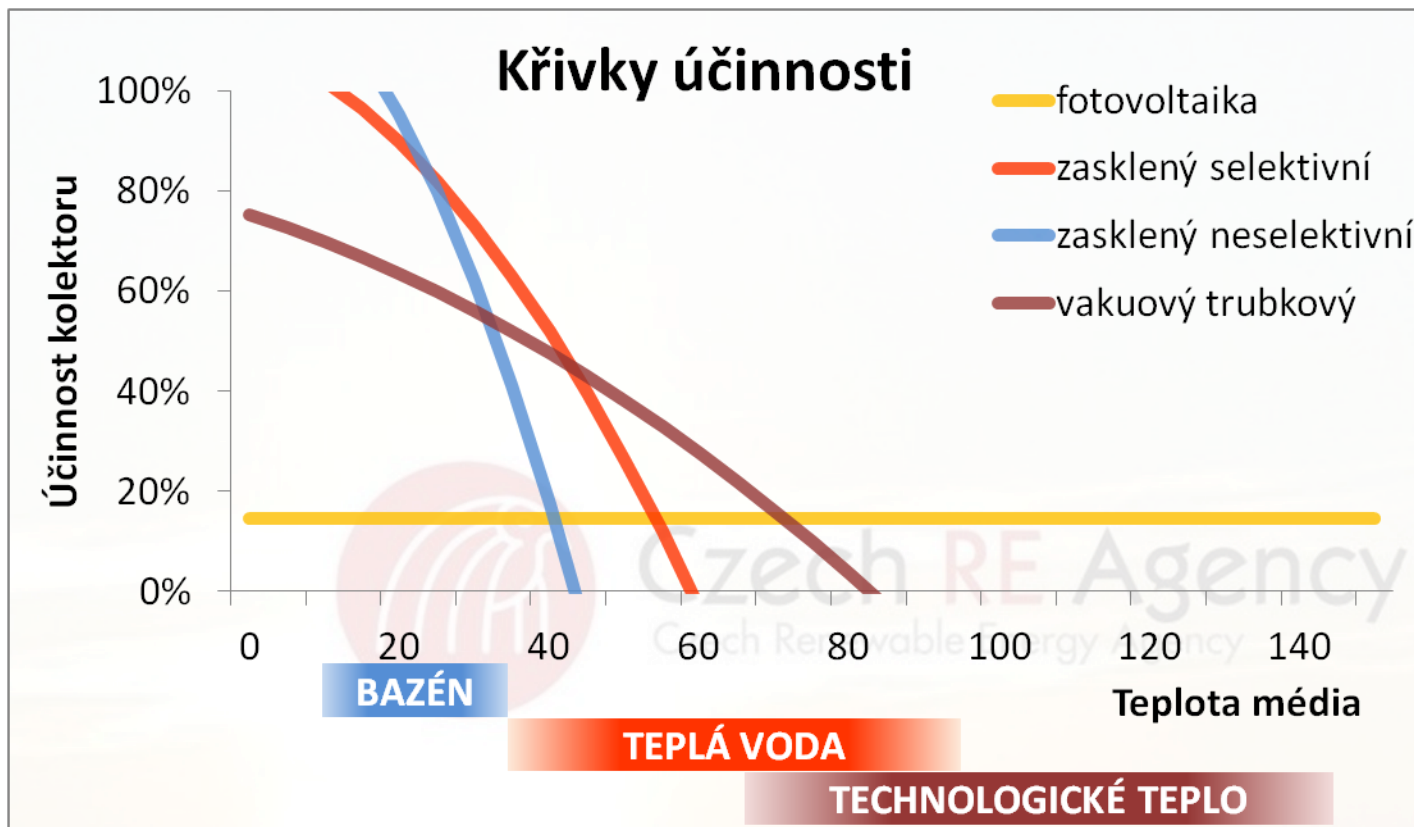

» Perspektivy

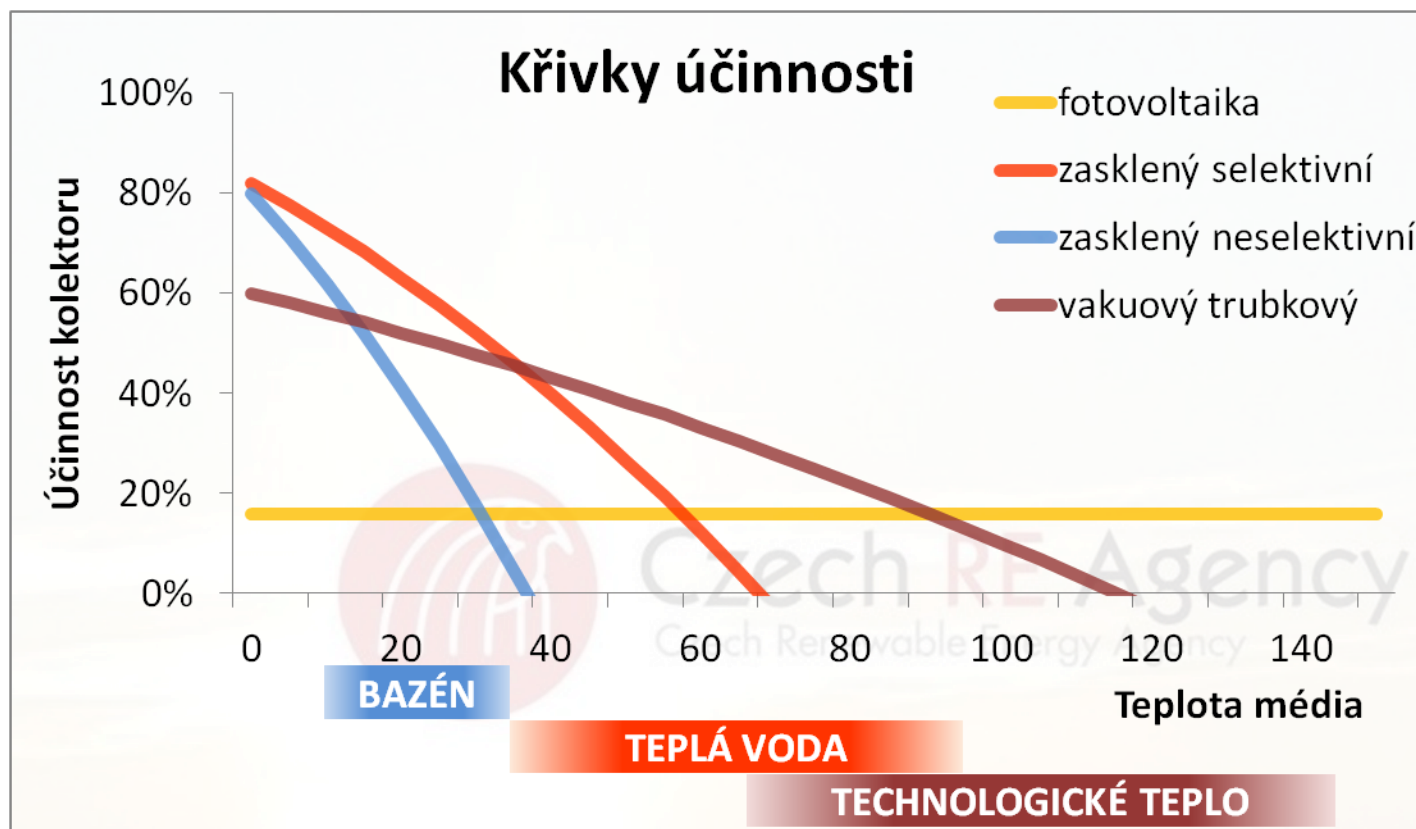
Léto, jasno (25 °C, 800 W/m²)

» Perspektivy

Léto, oblačno (25 °C, 300 W/m²)

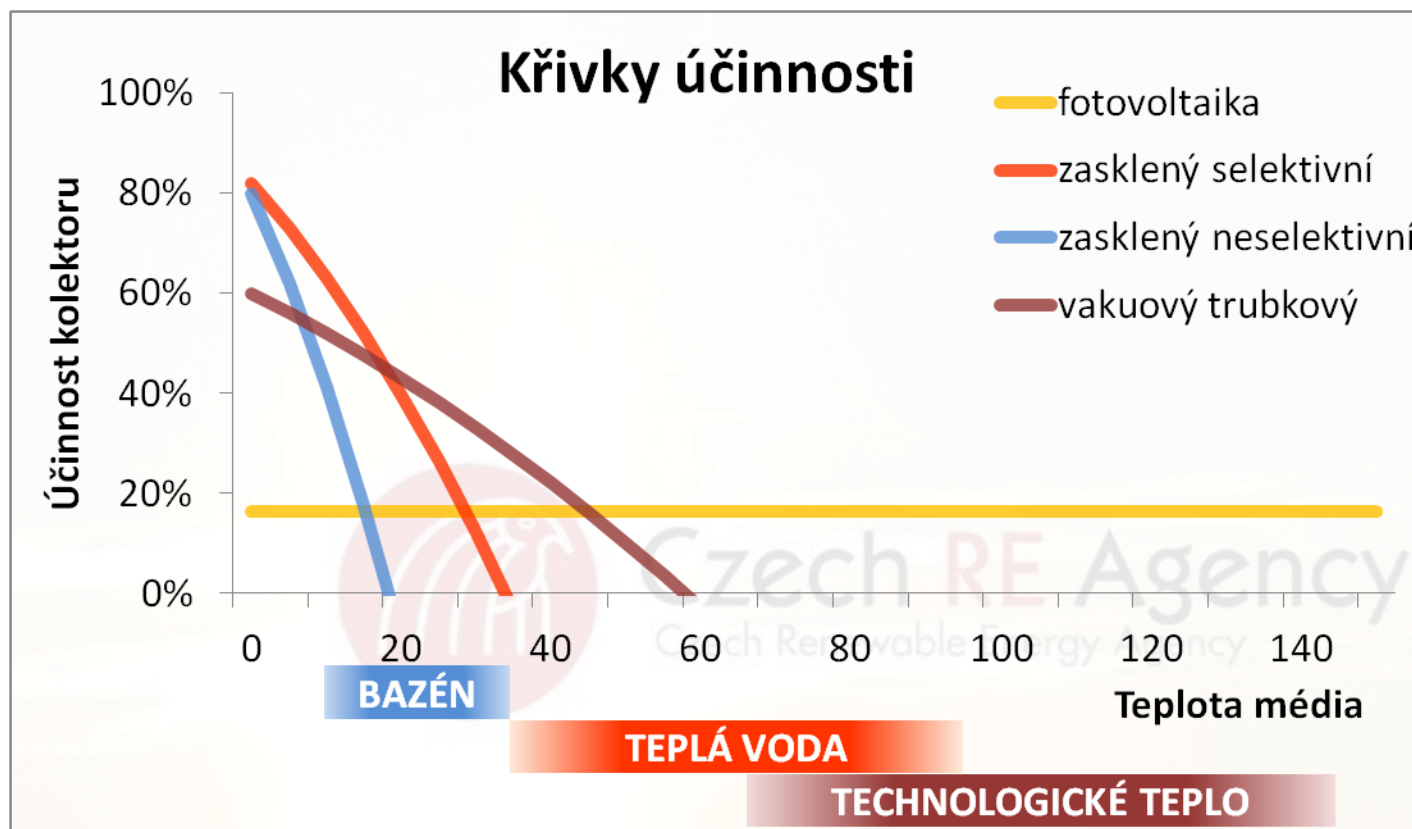
» Perspektivy

0 °C, 800 W/m²

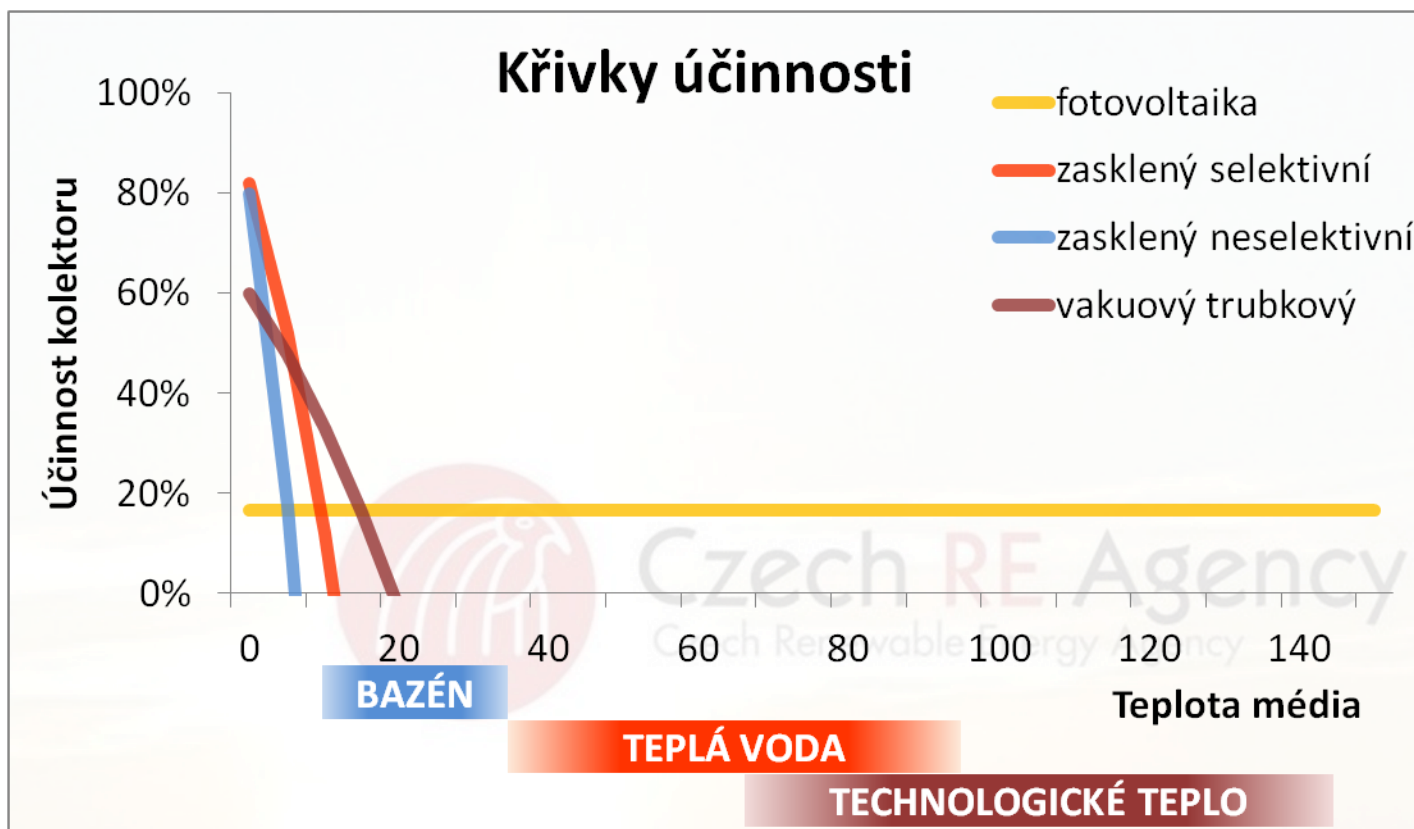

» Perspektivy

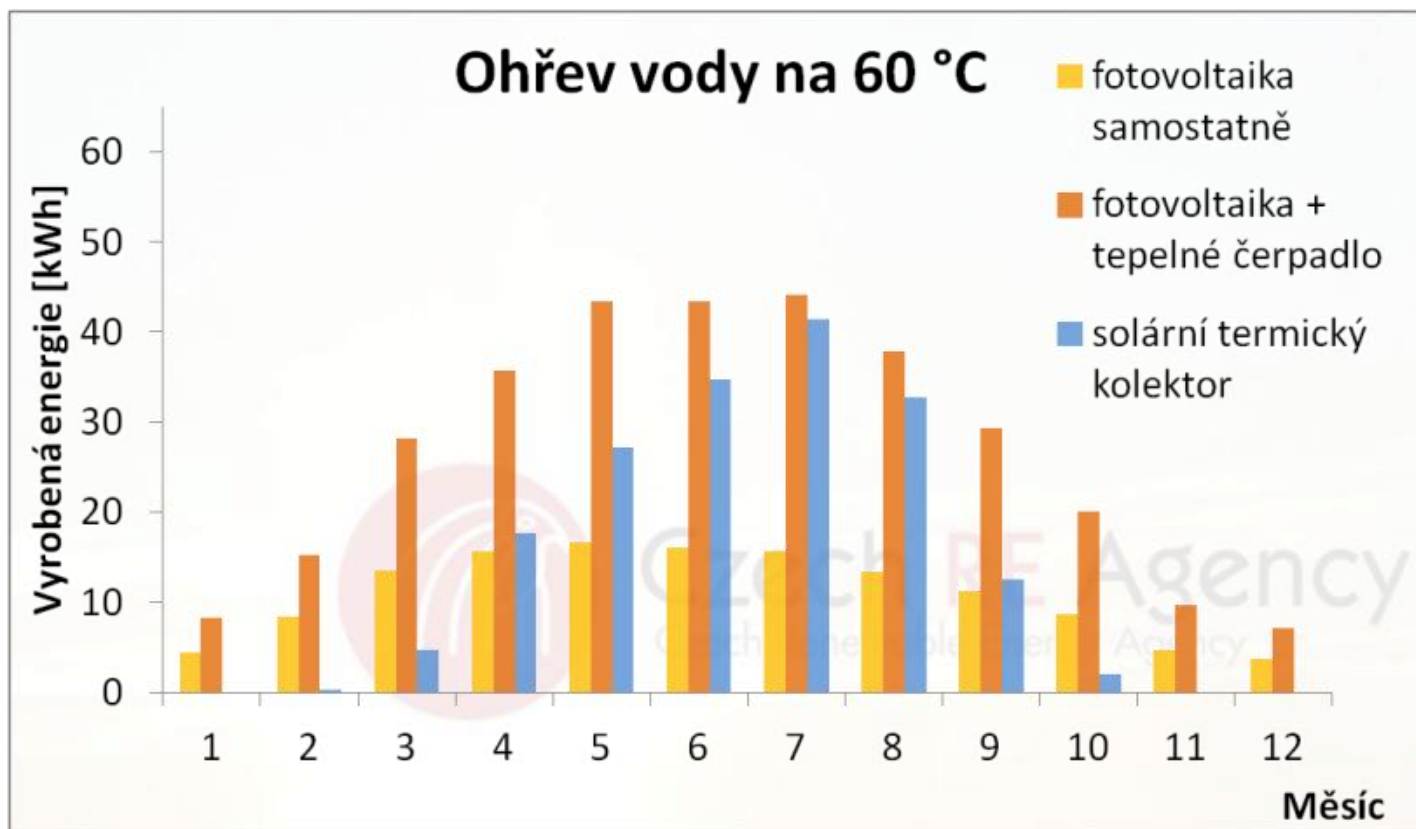
Zima, oblačno (0 °C, 300 W/m²)

» Perspektivy

Zima, zataženo (0 °C, 100 W/m²)

» Perspektivy

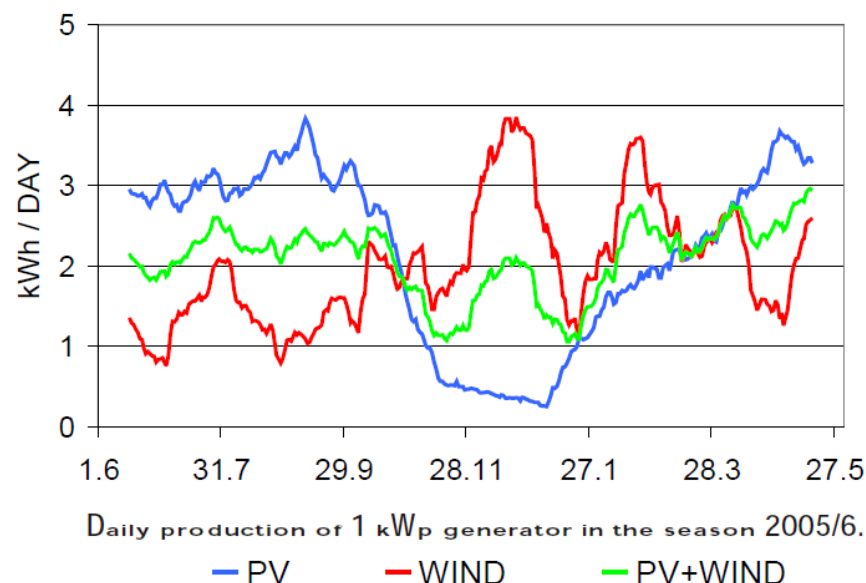
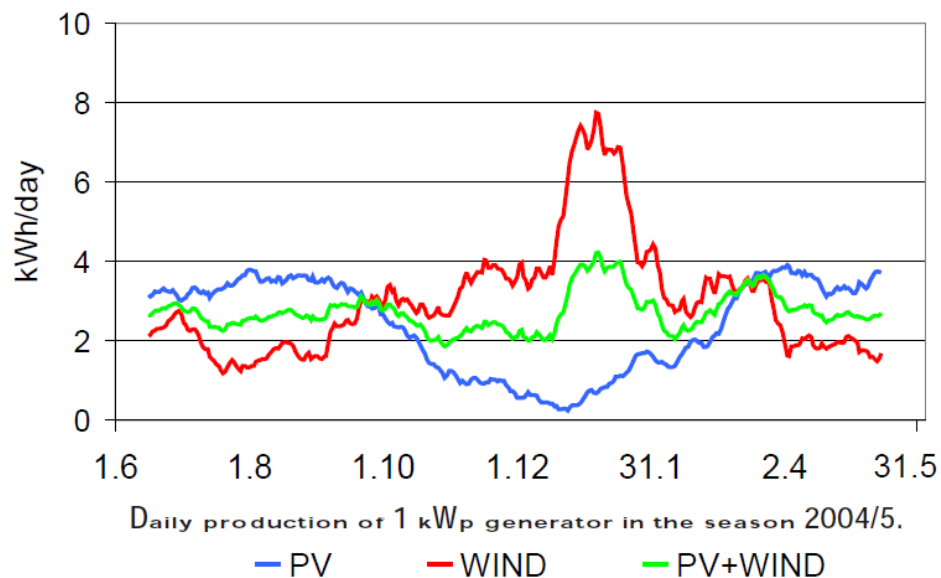
Ohřev vody na 60 °C

» Kombinace OZE

Kooperace s jinými OZE

- FVE – více v létě
  - VTE – více v zimě
  - Volbou poměru FVE:VTE lze optimalizovat pokrytí místní spotřeby
- ≡
- Nižší potřeba akumulace
  - Vyšší podíl OZE s nižšími investičními náklady

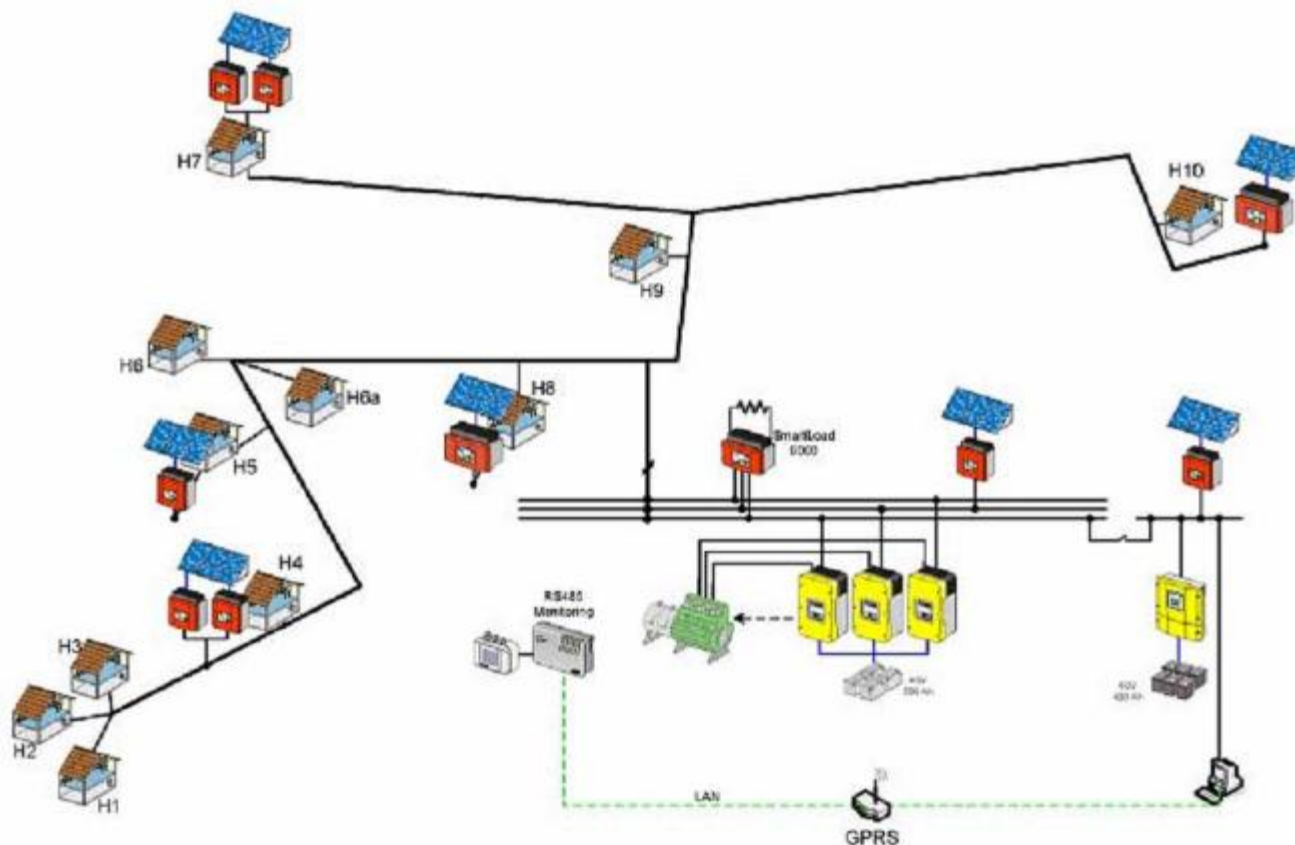

► Kombinace OZE

Kooperace v rámci komunity (obec)

- Mikrosítě
- Více nezávislých zdrojů = vyšší bezpečnost dodávek

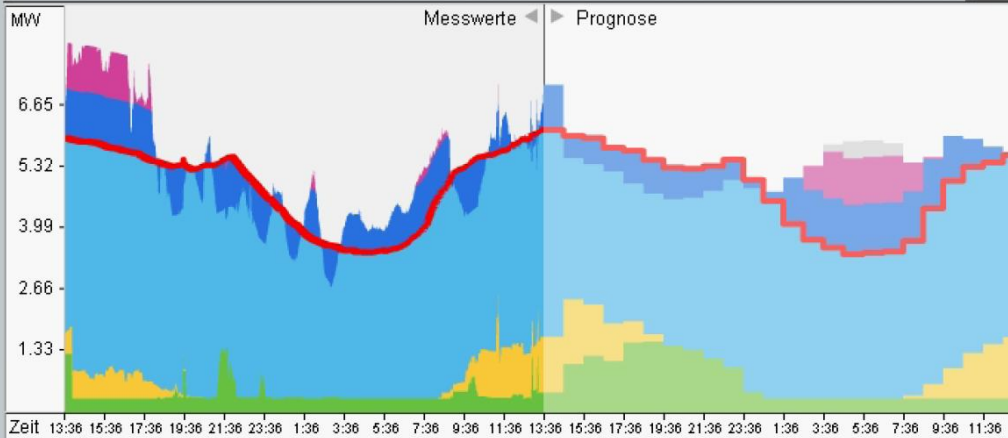

► Kombi-nace OZE

DAS REGENERATIVE KOMBIKRAFTWERK

DIAGRAMM FÜR STROMBEDARF UND EINSPEISUNG

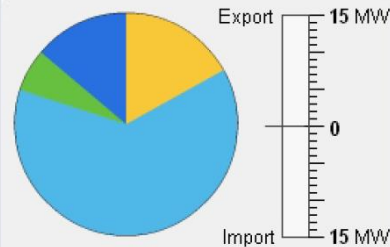

UMGEBUNGSBEDINGUNGEN

Uhrzeit 13:37 Uhr
Datum 19.09.2007

MOMENTANWERT STROMMIX

SOLAR

Leistung 100% Status **Online**

WIND

Leistung 100% Status **Online**

BIOGAS

Leistung 100% Status **Online**

Biogasspeicher 100%

SPEICHER (WASSER)

Leistung 100% Speicher 100%

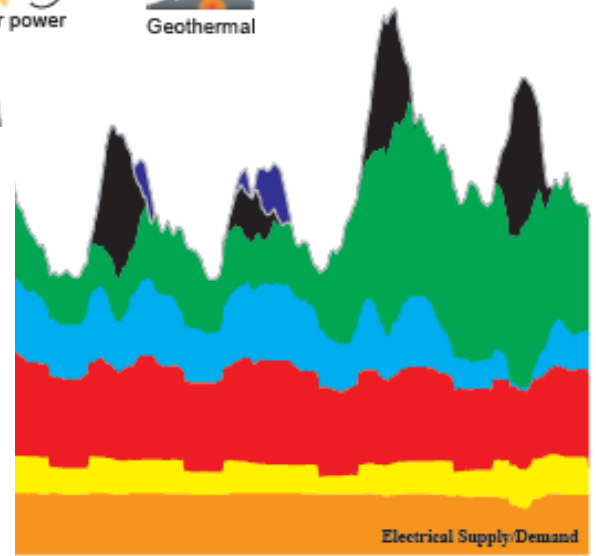
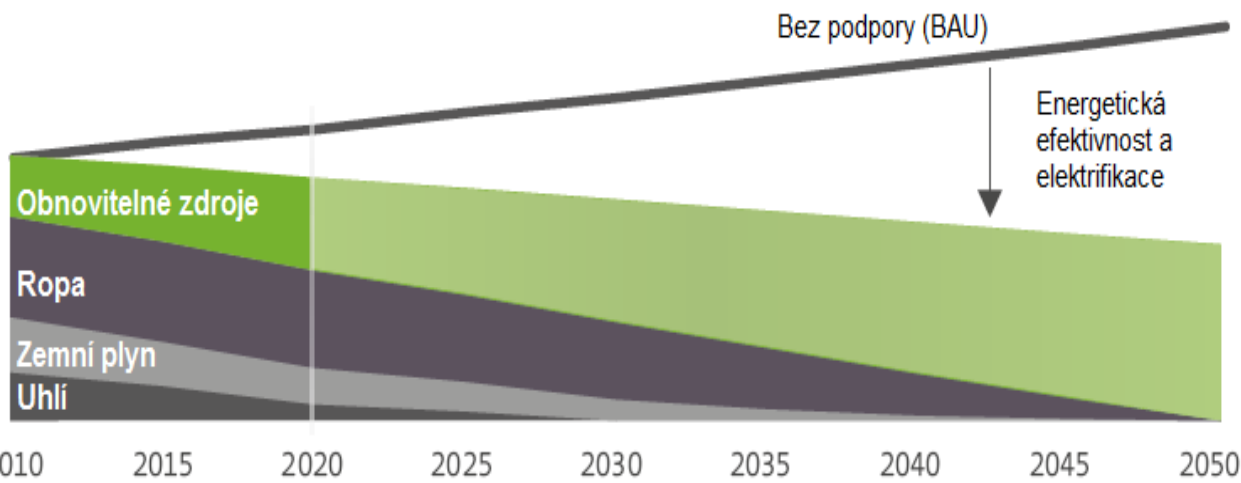
↑ Laden

Video: <http://www.kombikraftwerk.de/index.php?id=29>

▶ 100 % OZE

Německo
Japonsko
Dánsko
Británie

エネルギー・リッチ・ジャパン *Energy Rich Japan*

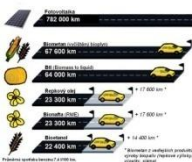

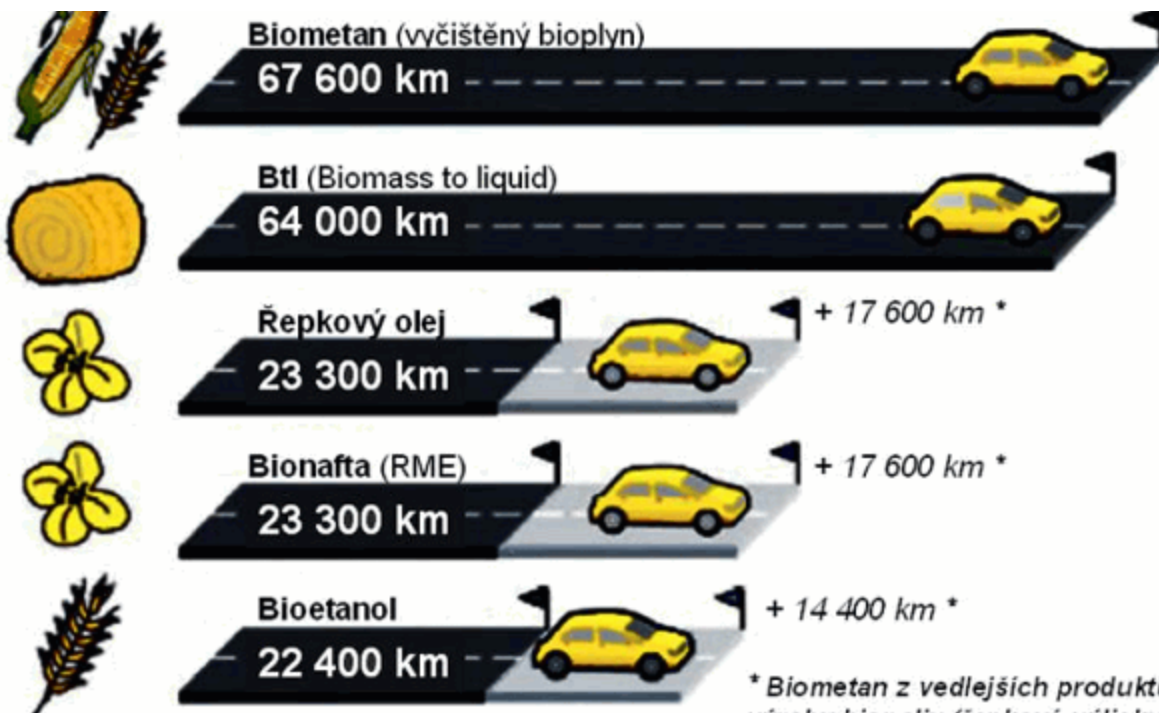
» 100 % OZE

V dopravě

Účel: vyčíslení osobního automobilu na různé biopaliva vyprodukované z 1 ha zemědělské půdy za rok

780 000 km

Průměrná spotřeba benzínu 7,4 l/100 km,
průměrná spotřeba nafty 6,1 l/100 km

* Biometan z vedlejších produktů výroby biopaliv (řepkové výlisky, výpalky, sláma)

» 100 % OZE

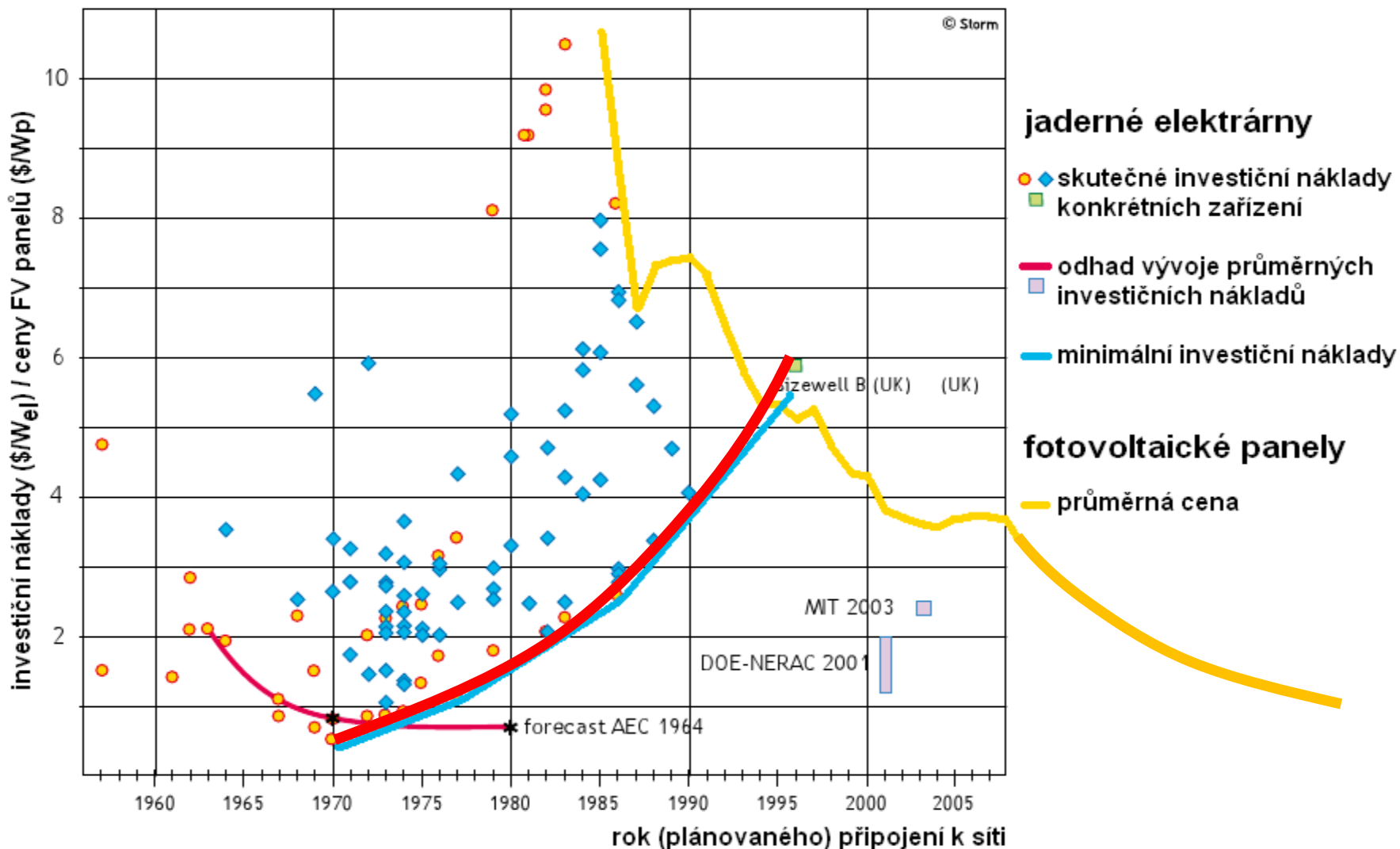
V zemědělství

Reaktory s pomalými neutrony

1964: Energie z jádra bude tak levná, že se nevyplatí ji měřit

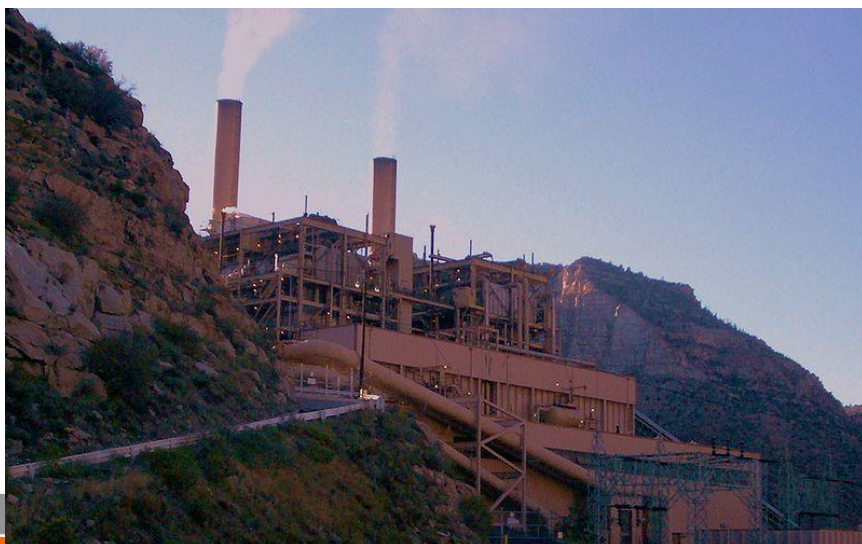

» Obnovitelné zdroje

Konvenční zdroje

těžba a doprava surovin
výroba komponent
vybudování zdroje
těžba a doprava paliv
emise z výroby
likvidace

Obnovitelné zdroje

těžba a doprava surovin
výroba komponent
vybudování zdroje
-
-
likvidace

Konvenční (zejména JE)

- » centrální zdroj = totalita (jeden rozhoduje)
  - » dálkový přenos
  - » vyšší jednotkový výkon = vyšší ztráty

OZE (zejména SLE a VTE)

- » decentralizované = demokracie (musí spolupracovat)
  - » spotřeba v místě
  - » větší hustota zdrojů = nižší ztráty
- » Německo – velké nároky na přenosy – není ideální

Historicky (OZE i konvenční)

- » energeticky náročná výroba v dosahu zdrojů
- » OZE jsou však obvykle dostupné jinde než konvenční zdroje

Konvenční (zejména JE)

- » ekonomicky efektivní jen při plném využití výkonu (Francie)
- » vyžaduje stabilní odběr
  - » systém vysokých a nízkých tarifů
  - » vyrovnání odběru jinými zdroji
    - » přečerpávací elektrárny
    - » špičkové elektrárny (vodní, uhelné, plynové)

OZE (zejména SLE a VTE)

- » využití výkonu závislé na počasí
- » vyžadují nepravidelný odběr
  - » stávající tarify nevyhovují = potřeba Smart Grids?
  - » vyrovnání odběru jinými zdroji
    - » přečerpávací elektrárny (?)
    - » bioplynové elektrárny (již dnes konkurenceschopné!)
    - » vodní elektrárny

tzbinfo
stavebnictví, úspory energií
technická zařízení budov

Internetový portál
www.tzb-info.cz

Obnovitelné zdroje energie

Ing. Bronislav Bechník, Ph.D.

odborný garant oboru

Obnovitelná energie a úspory energie

bronislav.bechnik@topinfo.cz